

HÍRADÓ

Kádár János Hajdú-Bihar megyei látogatása

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára Hajdú-Bihar megyei látogatásra Debrecenbe érkezett. El kísérték a látogatásra Katona István és Grósz Károly, a KB osztályvezetői.

A Központi Bizottság első titkárát a zászlódszobába öltözött debreceni nagyallozáson Sikula György, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság első titkára, Postás Sándor, a debreceni városi pártbizottság első titkára, Szabó Imre, a megyei tanács elnöke és Ács István, a debreceni városi tanács elnöke fogadta.

Megszóltak a fanfárok: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hagyományos diákvi-selejtebe öltözött fiataljai Debrecen város szignáljával üdvözölték a vendégeket, akiknek kisdobosok és úttörők virág-csokrot nyújtottak át. A pályaudvaron és az állomás előtt, a Petőfi téren, debreceni lakosok és piros nyakken-dős pajtások meleg szeretettel, nagy tapsal köszöntötték Kádár Jánost.

Másnap délelőtt Kádár János részt vett és felszólt a megyei párt-végrehajtóbizottság kibővített ülésén, amelyen a megye fejlődéséről hallgatt meg tájékoztatást.

Sikula György, a megyei pártbizottság első titkára a megye helyzetéről elmondta, hogy a XI. pártkongresszus határozatainak végrehajtása jó ütemben, jó politikai-társadalmi légkörben halad. Az idei év első öt hónapjában az ipari termelés 12 százalékkal növekedett, s ennek 85 százaléka a termelékenység növekedéséből származik. A megye mezőgazdasága új fejlődési szakaszba lépett.

Részletesen szolt Sikula György a megyei pártbizottság, a megyében működő pártiszervek és pártiszervezetek

A nádudvari tsz-ben

A vendégek ezután Nádudvarra utaztak, ahová elkísérte őket Sikula György, Szabó Imre, valamint Fazekas Károly, a megyei tsz-szövetség titkára. A Vörös Csillag Termelőszövetkezet bejáratánál Kincses Lajosné, a püspök-ladányi járási pártbizottság első titkára, Szabó István tsz-elnök, a Központi Bizottság tagja, Gonda Sándor, a tsz pártbizottságának titkára és Ludman Károly KISZ-titkár köszöntötte Kádár Jánost és kíséretét, a tagság nevében pedig Bartha József és Virág Miklósné helyi szokás szerint kenyérral és kula-csborral kedveskedett.

A 18 ezer hektáron gazdálkodó, több mint háromezer tagú, országos hírű szövetke-zetről, történetéről és kima-gasló eredményeiről Szabó István adott tájékoztatást. Beszámolt egyszerűságra a Hajdúsági Agráripari Egye-

A Gördülőcsapágó Művekben

Az MSZMP Központi Bi-zottsága első titkárának és ki-séretének útja Nádudvarról ismét Debrecenbe vitt, a Ma-gyar Gördülőcsapágó Művek-be, ahol a vezetők, illetve a vállalat dolgozóinak százai köszöntötték a vendégeket. A vezérigazgató rövid tájéko-ztatást adott a vállalat helyze-téről és a szovjet közremű-ködésével megvalósuló, kapa-citásbővítéssel egybekötött re-konstrukcióról. Elmondta, hogy a mintegy négymilliárd forin-tos nagyberuházás hasznaként a negyedszázada eredetileg évi 3 millió csapágó előállítására

Virágcsokorral köszöntik Kádár Jánost az Újkerti lakótelepen

politikai és ideológiai nevelő-munkájáról.

Szabó Imre, a Hajdú-Bihar megyei tanács elnöke felszó-lalásában a megye fejlődésé-ről, a lakosság munka- és életkörülményeinek javulásá-ról szolt. Többek között méltat-ta a dolgozók áldozatos, közhasznú társadalmi munká-ját, amelynek értéke ma má-évente és személynként eléri a 400 forintot. Kónya István, a Kossuth Lajos Tudomány-egyetem rektora azokról a XI. kongresszuson tett hajdú-bihari javaslatokról beszélt, amelyeknek megvalósulása ha-tározottan érzékelhető a tu-dományos-kulturális életben, a közoktatásban és a közmű-velődésben.

Felszólt az ülésen Kádár János. Megköszönte a meg-hívást, s hozzátette: — A pártmunka mai stílusának el-engedhetetlen részét képezik az ilyen és ehhez hasonló lá-togatások, találko-zások egy-egy megye, város dolgozóinak kép-viselőivel.

sülés, tevékenységéről is, amely két évvel ezelőtt 14 tsz, egy állami gazdaság és egy ipari vállalat hozott létre. Szolt továbbá a Kukorica és Iparinövény Termesztési Együttműködéséről, amelynek a nádudvari tsz a rendszergaz-dója. A Központi Bizottság első titkárának kérdéseire vá-laszolva Szabó István részle-tesen beszámolt a tsz-demok-rácia fórumainak működésé-ről.

A vendégek ezek után meg-tekintették a gazdaság mo-dern és évente 2,2 millió nyul-pálykát nevelő tenyészetét, ahol Kádár János meleg sza-vakat írt a XI. Kongresszus szocialista brigád naplójába, majd ellátogatott az ugyan-csak korszerű sertésvágóhíd és -feldolgozó üzemébe. Ezután határszeme következett, fris-sen zöldelő búzatáblákban és kísérleti parcellákban gyö-nyörködhetek a vendégek.

létesített vállalat 1980-ban debreceni és diósi gyárában már 23 millió csapágóval termel. A pártbizottság titkára szolt az MGM nyolcszáz kommunisztájának a beruhá-zásért tett erőfeszítéseiről. Kádár János és kísérete ez-után üzemlátogatásra indult. Először a tavaly novemberben felavatott nagysorozatgyártó csarnokot tekintették meg, ahol Kiss Ferenc üzemvezető fogadta a vendégeket. Az üzemben különösen az MGM-ben korábban kifejlesztett rö-vidforgácsoló automatáso-rokat és a patikatisztaságú szerel-déket szemlélte nagy tetszéssel Kádár János. Jókívánságait

A gyárlátogatás záróakkord-ja az a közvetlen beszélgetés volt, amelyen szocialista brigádvezetők, illetve a párt- és társadalmi szervezetek veze-tői, aktivistái mondták el ta-pasztalataikat a párttárszo-tok végrehajtásáról, a szocia-lista munkaversenyéről, a munkakörülmények javításáról és egyéb témákról.

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára a következő napon Debrecenben városnézésen vett részt. A Központi Bizottság első titkárának a társaságában voltak Katona István és Grósz Károly, a KB osztályvezetői.

Egy most elkészült 14 emeletes épület tetején, mutatták meg az építők a város legna-gyobb lakótelepét, az Újkertet, ahol 7500 lakás készül el az ötéves terv végére.

Innen gyalog tettek meg az utat a város legszebb oktatá-si intézményéig, az úszóme-dencével, tornateremmel, ebédlővel épített Vénkerti ál-talános iskoláig.

A történelmi nevezetességű református kollégium volt a városnézés utolsó állomása. Bartha Tibor, a tiszántúli református egyházkerület püs-pöke, az Elnöki Tanács tag-

Sikeresen haladunk előre a XI. kongresszus határozatainak végrehajtásában

Az aktívaülésen Kádár János beszédét mondott, amelyből részleteket közlünk:

Tisztelt megyei aktíva! Kedves elvtársak! Kedves elvtársak!

Örülök, hogy sor kerülhetett erre a Hajdú-Bihar megyei látogatásra, amelynek során az iparban, a mezőgazdaságban, az építőiparban, a közoktatásban és más területeken a szocialista építőmunka konkrét tényeivel ismerkedhettünk meg. Ez mindannyi-unknak, akik a Központi Bi-zottságban dolgozunk, nélkülözhetetlen saját munkánk szempontjából. Erre is gondol-va köszönöm a meghívást és a baráti fogadtatást, amelyben mindenütt részesítettek ben-nünket, ahol megfordultunk. Azt hiszem, a baráti fogad-tatásnak politikai értelme és je-lentősége van: a sok-sok ü-dvölet nemcsak nekünk, ha-nem a közösségért becsülettel dolgozó minden kommunisztá-nak, egész pártunknak szolt, a párt iránti megbecsülést fe-jezte ki, azt az egyetértést, amelyet dolgozó népünk érez a párt politikája iránt.

A Központi Bizottság áprilisi ülésén alaposan áttekin-tette, sorra vette több éves munkánk eredményeit, hiá-nyosságait. A szocialista épít-és minden fő területén mér-legette a helyzetet és kijelöl-te azokat a soron levő felada-tokat, amelyeknek megoldá-sával a ciklus végéig megfe-lően és jó eredménnyel vég-rehajthatjuk a párt XI. kong-resszusának határozatait. E központi bizottsági ülés egyik igen fontos megállapítása volt, hogy a párt XI. kongresszu-sának határozata és a pro-gramnyilatkozat a munkászta-lyban, a szövetkezeti pa-rasztságban, az alkalmazotti dolgozók, az értelmiség köré-ben, egész társadalmunkban jó visszhangot váltott ki, poli-tikailag egyetértésre talált.

Belpolitikai helyzetünkkel kapcsolatban megállapítottuk, hogy a párt, a munkásosztály vezető szerepe társadalmunk-ban megfelelően érvényesül, szocialista rendszerünk, belpo-litikai helyzetünk tovább szil-árdult. A „szocialista rend-szer” kifejezés történelmileg azt a társadalmi rendet jelö-li, amely megszabadította a

dolgozókat az embernek em-ber általi kiszákmányolásától, munkásosztályunkat és pa-rasztságunkat a tőkés és a földesurak diktatúrájától, biz-tosítja nemzetünk szabad fej-lődését és felvirágzását. A szocia-lista rendszer népünk tár-sadalmi rendszerévé vált, amely-lyet értékel, óv, erősít és kész továbbfejleszteni.

Belpolitikai életünkben idő-szakonként más-más vonások jellemzik a fejlődést. Így az utóbbi időszaknak nagyon fontos vonása, hogy mind na-gyobb társadalmi szerepet be-töltő értelmiségünk egésze magának vállalja és támogatja a munkásosztály forradalmi pártjának, a Magyar Szocia-lista Munkáspártjának a poli-tikáját.

Új eleme a belpolitikai fej-lődésnek, hogy teljesen ren-dezetté vált az állam és az egyházak viszonya. Ez a fo-lyamat különösen az utóbbi években bontakozott ki és ment végbe, s ennek a szocia-lista építőmunka, a népi ál-lam és az egyházak szempon-tjából is nagy a jelentősége. Új társadalmi rendszer, új világ született Magyaror-szágon, s örvendetes és jó, hogy a hívő emberek és ma-guk az egyházak is megtalál-ták benne helyüket.

Belpolitikai helyzetünk te-nát a XI. kongresszus óta to-vább szilárdult, társadalmunk politikai viszonyai megfelelő irányban fejlődtek, és kézzel-fogható, jelentős eredmények születtek a gazdasági építő-munkában. Ez utóbbiak ér-tékét külön is növeli az a tény, hogy a nemzetközi gazdasági élet az elmúlt évek-ben számunkra kedvezőtlenül alakult, ami komoly nehézsé-geket okozott.

A gazdasági munka a szocialista építés döntő területe

Nem akarok hosszan számo-kat sorolni, de jelentős ered-ményként tartjuk számon, hogy például a múlt esztendőben a nemzeti jövedelem 7,5, az ipari termelés 7, a mezőgazdasági termelés — 1975-höz viszonyítva — csaknem 8, a reáljövedelem pedig 4,5 százalékkal növekedett. Figye-

Részletes tudósításunk a 4. oldalon

ja köszöntötte Kádár Jánost, majd végigvezette a vendégeket a több mint 400 éves, nemrégiben teljesen felújított, ősi intézményben.

Kádár János ezután az Arany Bika Szálló Bartók-termében aktívaülésen talál-kozott a megye és a város párt-, állami, tömegszerveze-ti vezetőivel, aktivistáival, a termelőmunkában élen járó dolgozókkal, szocialista bri-gádvezetőkkel.

lemre méltó, hogy 1977-ben — nem minden esztendő ilyen —, a lakásépítési tervet túlteljesítettük: a tervezett 88 ezer helyett 93 ezer lakás épült az országban.

Mint ismeretes, 1976-ban nem sikerült a népgazdasági terv valamennyi fő előírány-zatát teljesíteni. Elsősorban azért nem, mert a mezőgaz-dasági termelés elmaradt a tervezettől. Ez nem a paraszt-ságon, a mezőgazdasági dolgo-zókon, hanem a nagyon kedvezőtlen időjárás miatt mú-lott. Az 1977. évi tervet ezért kissé feszítetten kellett megá-lapítani, de sikerült teljesíte-ni. Így a kongresszus óta el-telt időben megfelelően vég-rehajtottuk az ötéves terv időarányos feladatait, ami na-gyon fontos és jó eredmény.

Az ideológiai munkában, a közoktatásban, a szakképzés-ben, a világnézetű oktatásban, továbbá a tudományos és a kulturális élet különböző te-rületein és a szocialista tudat fejlesztésében is megfelelően haladtunk előre a XI. kong-resszus óta. A fejlődés ezen a téren statisztikailag ugyan nehezen mutatható ki, de sok-féle módon érzékelhető. A szocialista tudat erősödésének nagyszerű megnyilvánulása volt a Nagy Októberi Szocia-lista Forradalom 60. évfor-dulója tiszteletére kibontako-zott szocialista munkaverseny, amelyhez — a cseplői dolgo-zók kezdeményezésére — az ország úgyszólván minden munkahelye, egész dolgozó népünk csatlakozott. Ennek nem kis része volt abban, hogy a tavalyi esztendőt jó eredménnyel zártuk.

A gazdasági munkának mint a szocialista építés döntő te-rületének a kérdései termé-szetesen előtérben állnak. Ha-sonlóan nagy figyelmet kell azonban fordítanunk az ide-ológiai, a közoktatási, a kul-turális munkára is, mert a fejlett szocialista társadalom építésében most már nem-csak az anyagi, hanem a zint-ten nélkülözhetetlen tudati feltételeket is meg kell terem-tenünk. Az eddiginél job-ban, komolyabban kell fog-lalkoznunk az ifjúság neve-lésével. Fontos része ennek a szakmunkásképzés, az ipari munkásság és ma már a mezőgazdasági dolgozók után-

pótlásának biztosítása. Fordít-sunk kellő figyelmet a növek-vő társadalmi szerepet betöltő értelmiség utánpótlására, az egyetemi, a főiskolai diákok-ra. S amikor az ifjúság ne-veléséről beszélünk, elsősor-ban az ifjúság munkára neve-lésére gondolunk. Olykor ugyan a szabad idő helyes el-töltése lép elő központi pro-blémává, de úgy vélem, a munkaidő megfelelő eltöltésé-vel is foglalkozni kell. A KISZ munkája az utóbbi években fejlődött, ifjúsági szövetségünk mindjobban megtalálja a fiatalok szá-mára megfelelő munkamódsze-reket. Fontos a kulturális ne-velés, a színvonalas szórako-zás. De még fontosabb — s ehhez kérjük a szülők, a pe-dagógusok s természetesen a párt- és társadalmi szerveze-tek segítségét is — a munká-ra nevelés.

Hajdú-Bihar megye lépést tart az országos fejlődéssel

Kétnapos látogatásom ta-pasztalatai szerint Hajdú-Bihar megye fejlődése össz-hangban van az ország fejlő-désével. Sőt, nem egy terüle-ten meghaladja az országos átlagot, hiszen tavaly a me-gye iparának termelése 10, mezőgazdaságának termelése 11 százalékkal nőtt, s jól in-dult az ideai esztendő is. Mint láttuk, jó ütemben, jó ere-deménnyel dolgoznak a Gördülőcsapágó Műveknél, s nagy fejlesztési terveik vannak. A nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet nagyszerű eredményeit pedig már hatá-rainkon túl is ismerik. Talál-kozni szocialista fejlődésün-kek olyan új és nagyon fon-tos kezdeményezéseivel, mint a kukorica- és ipari-növény-termelési rendszer és a Haj-dúsági Agráripari Egyesülés: valóban szocialista mezőgaz-dasági termelést láttunk tehát.

Az országban is; Hajdú megyében is jelentős erő van a szocialista építőmunka tö-retlen folytatásához. Ilyen erő az, hogy a párt politikájáért, egységben és összeforrottsá-gal dolgozik a párt tagsága, így dolgozunk valamennyien a központban is, a megyékben is. Nagyon fontos, talán el-sődleges erőforrás, hogy jó-értve a párt politikáját, még jobban alkalmazzuk azt a gyakorlatban, mint eddig. A helyes politikát nem könnyű kidolgozni. A reálisan lehet-ségesnél nem lehet gyorsab-ban előrehaladni, hiszen erre történelmi tanulságaink van-nak. A gyakorlati tapasztalato-k szerint a pártnak a XI. kongresszuson kidolgozott irányvonala helyes. De írott malaszt maradna, ha Debre-cenben, Nádudvaron s min-denütt az országban, ipari és mezőgazdasági üzemekben,

(Folytatás a 8. oldalon)

Carter elnök beszéde a szovjet-amerikai kapcsolatokról

Carter amerikai elnök beszédét mondott az annapolisi haditengerészeti akadémián. Beszédét a szovjet-amerikai kapcsolatokat jelenlegi helyzetében elemzésének szentelte. Megállapította, hogy az amerikai-szovjet kapcsolatok a nemzetközi helyzet egyik legfontosabb tényezőjét jelentik, és az enyhülés a két ország kapcsolataiban meghatározó jelentőségű az egyetemes béke szempontjából. Az elnök az enyhülésről beszélt, de külön hangsúlyt helyezett a versengésre. — Tudnunk kell — mondotta —, hogy a Szovjetunióval fenntartott kapcsolataink még igen hosszú ideig a versengés elveire épülnek, és hogy ez a versengés ne legyen veszedelmes és potenciálisan katasztrofális, hanem konstruktív jellegű, kapcsolatainkat az együttműködés elveire is kell építeniük.

Az elnök említést tett arról, hogy jelenleg folytatódik a szovjet-amerikai tárgyalások az új SALT-egyezmény megkötéséről, a nukleáris fegyverkezéreltek teljes betiltásáról, a hagyományos fegyverek más országokba történő szállításának korlátozásáról, arról, hogy az Indiai-óceán térségében megegyezzenek az erők szintjének viszonylagos stabilizálásában, valamint más kérdésekben.

Az elnök aláhúzza a hadászati fegyverrendszerek korlátozásával kapcsolatos tárgyalások nagy jelentőségét és kijelentette, hogy a SALT-megállapodás elérése mindkét ország biztonságát megőrző lépés. Kijelentette, hogy az amerikai kormányzat nem kívánja egybekapcsolni ezeket a tárgyalásokat a vetélkedés más szféráiban történő eseményekkel, vagy különleges feltételeket szabni a tárgyalások folyamatára.

Mindazonáltal kijelentette, hogy a súrlódások, a heves viták vagy a békeellenes fenyegetések megnehezíthetik az ilyen megállapodás keresését és megvalósítását. Annak ellenére, hogy az elnök abban az időpontban szólalt fel, amikor New Yorkban az ENSZ-közügyelés rendkívüli leszerelési ülészakát tartják, ahol — mint ismeretes — a Szovjetunió és több más állam konkrét javaslatokat tett az enyhülés elmélyítésére, az enyhülés katonai területre való kiterjesztésére, a veszedelmes fegyverkezési hajszára visszafogására, Carter teljes egészében mellőzte ezeket a kérdéseket.

Miközben az Egyesült Államok néhány NATO-országgal intervenciót hajt végre Zaire-ban s ehhez megkapja a neokolonialista politika sodrában haladó afrikai államok uralgó köreinek szolgáltatásait. Carter azt állította, hogy a Szovjetunió és Kuba afrikai szerepe akadályozhatja az afrikai államok függetlenségük ügyét, és a faji igazságtalanság kiküszöbölését azon a kontinensen, ahol — mint ismeretes — az Egyesült Államok változatlanul a fajgyűlölet rendszere oldalán áll.

Az elnök azt állította, hogy Washington békés rendezést akar Angolában, holott éppen az Egyesült Államok támogatta és látta el fegyverekkel a szakadár csoportokat, most pedig a washingtoni kormányzat arra szeretné rábírní a kongresszust, hogy számolja fel a CIA Angolában és más afrikai országokban megkötött aknamunkájának útjában levő utolsó akadályokat is.

Az elnök beszédének jelentős részét a Szovjetunióval és a szovjet társadalmi renddel kapcsolatos koholmányoknak szentelte. Újból megismételte a jelenlegi amerikai propaganda számára szabványosított koholmányokat a „szovjet katonai erő túlságos növeléséről”, és azokat az alaptalan vádaskodásokat, hogy a Szovjetunió állítólag exportálni szeretné hatalmi formáját. Carternek nyilvánvalóan ahhoz kellett az egész propagandagyűjtemény, hogy igazolja az Egyesült Államok és a NATO igényét a „globális rend” szerepére. A NATO-tanács legutóbbi ülésén éppen az Egyesült Államok szolgált fel partnereit, hogy teresszék ki tevékenységük szféráját más kontinensekre is. Amerikai katonák már Zaire-ban is megjelentek.

Carter beszédében aláhúzza, hogy az Egyesült Államok növelni fogja katonai kiadásait a NATO katonai erejének fokozására, az úgynevezett mozgékony erők növelésére, valamint a Csendes-óceán térségében jelenléte szintjének megőrzésére.

Számos állam tudomása szerint éppen az Egyesült Államok politikája a fő akadály az enyhülés és a békés együttműködés útjában, a leszerelés útján való előbbrejutásban. Az Egyesült Államok elnöke mindezt figyelmen kívül hagyva kijelentette:

— A Szovjetunió választhatja vagy a párvíadalt, vagy az együttműködést. Az Egyesült Államok elég felkészültnek érzi magát bármelyikre. Ez a kijelentés enyhén szólva különösen hangzik. Carter ugyanis nagyon jól tudja, hogy a Szovjetunió már régen és visszavonhatatlanul a békés egymás mellett élés útját, az enyhülés elmélyítésének útját választotta, ezeket a célokat következetesen és szilárdan védelmezi. Úgy látszik, hogy Washington uralgó körei még nem választottak.

Befejeződött az általános vita

VI. Pál pápa üzenetet intézett a New Yorkban folyó leszerelési ENSZ-tanácskozás-hoz. Agostino Casaroli érsek, a Szentszék egyházi közügyek bizottságának titkára — a Vatikán „külgyminisztere” — olvasta fel az üzenetet az ENSZ közgyűlési ülésében. Protokolláris okokból nem a plenáris ülésen, hanem az úgynevezett ad hoc bizottság ülésén beszélt a Vatikán képviselője, aki bevezetőben elmondta, hogy a pápa — értekezési ülésen a rendkívüli leszerelési ülészakához — felismerte annak történelmi fontosságát és külön leszerelési üzenetével kívánta demonstrálni jelentését.

A terjedelmes pápai üzenet párhuzamos előrehaladást ajánl a konfliktusok és konfrontációk megelőzésére-megoldására szolgáló módszerek és testületek tökéletesítésében, azoknak a háborúknak a „kevesbé embertelenné tételében”, amelyeket nem sikerült elhárítani, valamint a háborús arzenáloknak olyan módon való

csökkentésében, hogy az ne bontsa meg a kialakult erőviszonyokat, csökkentse a fegyverekhez való folyamodás kísértését és könnyítsen a ropant katonai költségvetéseken.

VI. Pál pápa üzenetében hangsúlyozza, hogy egyik állam agressziója a másik ellen tiltott volt a múltban és az ma is. „A háborúk az államok közötti viszonyok szabályozására erkölcsileg elfogadhatatlannak, egyben a legesszerűlebb eszközök, bár tekintetbe kell venni a törvényes önvédelemhez való jogot.”

A pápai üzenet a leszerelés szempontjából elsődlegesnek tartja a kölcsönös bizalom erősítését, a nemzetközi légkör, különösen a nagyhatalmak és a tömbök közötti viszony javítását. Olyan leszerelési és békestratégiát ajánl, amely lépésről lépésre közelíti meg a célt, de türelmetlen is; kiemeltül, hogy a végleges cél, az általános és teljes leszerelés.

Érdemi vita, építő javaslatok

Burundi képviselőjének bevezetővel befejeződött New Yorkban az ENSZ-közügyelés rendkívüli leszerelési ülészakának háromhetes általános vitája. Mint Lazar Mojszov jugoszláv külügyminiszterhelyettes, az ENSZ-közügyelés elnöke záróbeszédében elmondta, 127 tagállam képviselői, valamint az UNESCO és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség megbízottai szövegezték fel az általános vitában.

Rámutatott, hogy a tekintélyes államférfiak nagyszámú részvétele önmagában is mutatta, milyen jelentőséget tulajdonít és milyen várakozást fűz a világ a 10. rendkívüli ülészakához. — Szervezetünk történetében ez a kizárólag a leszerelésnek szentelt legátogóbb tanácskozás aláhúzza, milyen fontosnak tartják a világszervezet tagállamainak kormányai és a világközvélemény ezt a ma valamennyiünk előtt álló rendkívüli bonyolult problémát — mondta.

Lazar Mojszov hangsúlyozta, hogy az általános vita figyelemre méltó célhoz vezető úton toronyosuló sok nehézséggel, szélsőséges illúziókkal és túlzott pesszimizmus nélkül mutatták rá a felszólalók, hogy az Egyesült Nemzeteknek maximális erőfeszítést kell tenniük, hogy a vetélkedés, a bizalmatlanság, a csillagászati katonai költségvetések bővítés körét a kölcsönös bizalom és megértés légköre váltsa fel.

A közgyűlés elnöke elmondta, hogy az általános vitában és az megelőzően, az előkészítő bizottság munkája során sok építő jellegű és érdekes javaslat, elgondolás hangzott el. Ezeket elfogadható közös nevezőre kell hozni a még rendelkezésre álló időben.

— Szeretném kifejezni azt a reményemet és meggyőződésemet, hogy egy ilyen érdemi és építő általános vita után erőfeszítéseink gyümölcsöző és kifizetődő eredményeket hoznak — jelentette ki az általános vitát lezáró beszédében Lazar Mojszov.

Jól fejlődnek a magyar-jugoszláv kapcsolatok

Dr. Székér Gyula, a Minisztertanács elnökhelyettese, Ivan Sztambolicsnak, a Szerb Szocialista Köztársaság és Petar Flekovicsnak, a Horvát Szocialista Köztársaság kormányelnökeinek meghívására hivatalos baráti látogatást tett Jugoszláviában.

A magyar-jugoszláv, azon belül a magyar-szerb és a magyar-horvát kapcsolatokról folytatott véleménycserék során dr. Székér Gyula és vendéglátói hangsúlyozták, hogy a kapcsolatok eredményes fejlődésében kiemelkedő szerepük van Kádár János és Jozsip Broz Tito találkozásainak.

Megállapították, hogy a magyarországi délszláv és a jugoszláviai magyar nemzetiség a magyar-jugoszláv kapcsolatok fontos tényezője, összekötő kapocs a két nép között. Készségüket fejezték ki, hogy folytatják az együttműködést a nemzetiségek kulturális, oktatási igényeinek kielégítésében.

A kétoldalú gazdasági kapcsolatokról megállapították, hogy az elért eredmények mellett további lehetőség van az együttműködés fejlesztésére, elsősorban a kőolaj- és az alumíniumiparban, a vasúti járműgyártásban és a gépipar más ágazataiban. Kifejezték érdeklődésüket a közlekedés területén megvalósított együttműködés továbbfejlesztésében, valamint abban, hogy erről hosszú távú megállapodást kössenek. Hangsúlyozták, hogy a két ország határmenti területeinek együttműködését újabb formákkal kell gazdagítani, s egyetértettek a két ország közötti idegenforgalom fejlesztésével.

A Minisztertanács elnökhelyettese magyarországi látogatásra hívta meg Ivan Sztambolicsot, a szerb és Petar Flekovicsot, a horvát kormány elnökét.

A chilei éhségstrájk

Chile nagyvárosai ismét drámai megmozdulás színhelyeivé váltak. Több száz asszony szállta meg a templomokat és az ENSZ gyermekvédelmi szervezetének irodáit. s életét kockáztatva csak folvadékokkal táplálkozik. Az éhségstrájkban részt vevő asszonyok azért folyamodtak e drámai tiltakozó akcióhoz, hogy válaszára kényszerítsék a Pinochet-kormányzatot: mi történt a DINA, a titkosszolgálat által elhurcolt férjekkel, akiket a junta hatóságai egyszerűen „eltüntettek” nyilvánítottak. A rendszer urai úgy tesznek, mintha semmit sem tudnának erről a több ezerestől emberrel. Bár az ENSZ főtitkárnak korábban megígérték a válaszára a nyomtalanul eltűntek” sorsáról. Santiago hivatalos körei mélyen halgtanak.

Az éhségstrájkban részt vevő feleségek férjük fényképeivel a mellükön felvontatnak tartanak a bírósági épületek előtt, s „Szabadságot és igazságot!” jelszót követelik a tájékoztatást. Pinochet — a diktatúra belső válságának kiéleződése, nemzetközi elszigetelődésének fokozódása miatt — igyekszik olyan benyomást kelteni, mintha a diktatúra emberségesebbé vált volna, egyelőre visszariad a tőle megszokott brutális rendőri fellépéstől, és beéri olyan kijelentésekkel, hogy állítólag mit sem tud az eltűntekről.

Pedig a rendőri elhurcolásoknak tanúi voltak. Ezek egyikéről nemrég Gladys Marin, az emigrációba kényszerített chilei kommunista vezető szolgálatott drámai bizonyítékot. Gladys Marin férjét, Jorge Munoz kommunista vezetőt

keresi, akinek hollétéről éppúgy, mint a többiekéről a juntának állítólag semmi információjuk sincs. Nemrég azonban a junta engedélyezte, hogy az 1976 májusában letartóztatott Juan Becerra kommunista újságíró és felesége, akiket a börtönben kegyetlenül megkínáltak, Algériába távozhassanak. Becerra elmondta, hogy 1976 májusában, néhány nappal azelőtt, hogy az illegális kommunista párt vezetői lakásában tanácskozást tartottak volna — feltehetően árulás folytán —, Pinochet hatóságai házi őrizetbe helyezték őt és feleségét, s titkosrendőrök várták a találkozó résztvevőit. Ekkor tartóztatták le Munozt, Gladys Marin férjét. A házaspár egy Algírban bemutatott filmen felismerte a rendőrtisztet, aki Munozt és a többi kommunistát elhurcoltatta. A filmkockát kinagyították és átadták Gladys Marinnek, aki időközben hazatérési engedélyért folyamodott azzal a céllal, hogy vizsgálatot indíttasson férje ügyében.

Gladys Marin kérelmét, persze elutasították. Mint ahogyan a külföldön élő más száműzöttek és menekültek esetében is — „az amnesztiáról és a megbékeülésről” szóló nagy hangú kormánypropaganda ellenére — a junta gyakorlatilag lehetetlenné teszi, hogy a demokratikus szabadságjogokért sikraszálló hazafiak visszatérhessenek hazájukba.

De a harc folytatódik Chilében, és szolidaritási akciók támogatják a több száz asszony megmozdulását világszerte. Ez az akció és Pinocheték magatartása ismét arról tanúskodik, hogy a junta arculata semmit sem változott.

A vietnami külügyminisztérium nyilatkozata a kínai kormány magatartásáról

A vietnami külügyminisztérium nyilatkozatot adott ki, amelyben válaszolt a kínai kormány június 2-i jegezkéire. A vietnami nyilatkozat emlékeztet rá, hogy Hanoi javasolta a két nép barátságának ártó, izgató propaganda megszüntetését és a két párt és kormány képviselőinek találkozóját a Vietnamban élő kínai származásúak kérdésében mutatkozó különbségek megtárgyalására.

Ha a kínai fél hajókat akar küldeni Vietnamba a kínai származásúak hazavételére úgy szintén tárgyalnia kell előzőleg a vietnami féllel. Az országok közötti különbségek rendezésének ez a korrekt, a népek érdekeinek, a nemzetközi kapcsolatokban való egyenlőség és kölcsönös tiszteltelvének megfelelő útja — állapítja meg a VSZK állásfoglalása. A Vietnamban élő kínai származásúak kérdését nem nehéz megoldani, de a kínai fél egyfelől elutasítja a tárgyalásokat, másfelől széles propagandakampányt folytat, amely Vietnam-ellenes légkört alakít ki a kínai emberek körében. Világos, hogy a kínai akciók célja nehézségeket okozni Vietnam szocialista építomunkájában, és aláaknázni a két nép régi barátságát.

Annak érdekében, hogy kedvező feltételek jöjjenek létre a Vietnamban élő kínai származásúak ügyében mutatkozó különbségek rendezésére, a VSZK kinyilvánítja: 1. A kínai származásúak, akik évtizedek óta harmóniában élnek Vietnam nemzeti közösségében a vietnamiakkal, aggodalom nélkül maradjanak az országban, folytassák normális életüket, a szocialista építomunkát, alakítsanak ki boldog életet önmaguknak: 2. Azok az Észak-Vietnamban élő kínai származásúak — akiknek a vietnami állampolgárokkal azonos jogait

és kötelezettségeik voltak — és azok a Dél-Vietnamban élő kínai származásúak, akik akarják hagyni Vietnamban, engedélyt kapnak rá a vietnami hatóságoktól, miután a távozáshoz szükséges formalitásoknak eleget tettek. A Vietnamból távozók a VSZK érvényben levő törvényeivel és előírásaival összhangban magukkal vihetik személyes javaikat;

3. Azok a Dél-Vietnamban élő kínai állampolgárok, akik most távozni kívánnak Vietnamból, eleget kell hogy tegyenek a vietnami kormány törvényeivel és előírásaival összhangban álló távozási formalitásoknak; akik viszont Vietnamban akarnak maradni, azokat ugyanúgy kezeljék majd, mint minden külföldi állampolgárt;

4. A VSZK kormánya engedélyezi, hogy kínai hajók belépjenek a Vietnam általa meghatározott kikötőkbe, azoknak a kínai származásúaknak a felvételére, akik Vietnamból Kínába akarnak távozni. A szóban forgó hajóknak eleget kell tenniük az érvényes vietnami törvényekkel összhangban levő előírásoknak, amelyek külföldi hajók vietnami kikötőkbe való belépésére vonatkoznak. Az első kínai hajók 1978. június 20-án jöhetnek be vietnami kikötőkbe.

A vietnami nép és a VSZK kormánya ezzel világosan kimutatta jóakarátát, és szilárdan meg van győződve róla, hogy a kínai fél által okozott minden nehézség és bonyodalom ellenére az igazság győzni fog s a két nép barátságát minden bizonnyal fennmarad — hangsúlyozta végezetül a VSZK külügyminisztériumi nyilatkozata.

Hoang Bich Son vietnami külügyminiszter-helyettes a kínai hajók belépésére vonatkozó vietnami döntésről jegezkét nyújtott át Kína hanoi nagykövetének.

POLITIKAI BOSZORKÁNYÜLDÖZÉS EGYIPTOMBAN

Nagyarányú tisztogatások folynak Egyiptomban — állapítja meg beszámolójában a PAP hírgyűnöség kairói tudósítója. A főállamügyész már százhatsvan személy ügyében folytatott vizsgálatot. Mindannyiukat Szadat elnök bel- és külpolitikája ellen irányuló tevékenységgel vádolják. A vádlottak listáján főképp újságírók, írók, a baloldali képviselői szerepelnek. Az első helyen Heikal, az arab világ egyik legismertebb publicistája, az Al-Ahram című kairói lap egykori főszerkesztője áll. Ellene az a fő vád, hogy követelte a jelenlegi külpolitika megváltoztatását és normális kapcsolatok helyreállítását a Szovjetunióval.

A letartóztatási hullám egyik központja Alexandria — írja a továbbiakban a PAP tudósítója. Az ország más részéből érkező hírekben az derül ki, hogy a tisztogató és letartóztatások szenvedő alanyai főképp értelmiségiek és egyetemisták. A Der Bund című svájci napilap kommentárja szerint Anvar Szadat egyiptomi elnök az ellenzékkel szemben alkalmazott rendelkezéseivel diktatúrát kezd bevezetni. Szadat „az ország politikai baloldala ellen indított boszorkányüldözéssel, a baloldali belpolitikai ellenzék, elsősorban az újságírók elleni eljárással lényegében csak az úgynevezett közel-keleti békekezdeményezésének kudarcáról akarja elterelni a figyelmet...” — írta a svájci lap. — „A nyomorgó egyiptomi tömegek kétségtelenül csalódtak amiatt, hogy elmaradt a Szadat és propagandagéneze által beharangozott állítólagos történelmi hírvérs eredménye.” Feltehetőleg a nemzetközi közvélemény növekvő ellenér-

zései is készítették Szadat egyiptomi elnököt arra, hogy Kairó melletti rezidenciáján öt hónap óta először nemzetközi sajtóértekezletet tartson. A másfél óras sajtókonferencián az elnök többször is élesen támadta a külföldi sajtót, amiért — szavai szerint — nem fest hiteles képet az egyiptomi állapotokról és kétségbe vonta a május 21-én megrendezett népszavazás demokratikus jellegét. Szadat támadta és rágalmazta politikájának baloldali ellenzékét. A többi között az azal is megvádolta a baloldalt, hogy közvetlen támogatást kap külföldről. Külpolitikai kérdésekre válaszolva, s az egyiptomi-izraeli különtárgyalásokat elítélő arab országok és Egyiptom viszonyát érintve, az elnök egyenként támadta a „szilárdság frontjának” részvevőit, s bár azt állította, hogy sem befolyásuk, sem eszközeik nincsenek, csak beszélnek az arab szolidaritásról, a készségeit nyilvánította, hogy „az arab szolidaritás helyreállítására” érdekében „bárhöl és bármilyen” csúcsértekezleten vegyen részt ezekkel az országokkal.

A REHABILITÁCIÓRÓL

„Mikor lehetek büntetlen előéletű?”

Bár lapunkban már sok esetben foglalkoztunk a rehabilitációval — mentesítés a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól —, most mégis újra elővesszük, eleget téve ezzel olvasóink kérésének.

Ha valaki kiszabadul a börtönből — letöltötte a kiszabott büntetést — és elindul az „élet rögös útjain”, mindenképp saját magával találja szemben magát. Úgy érzi — okkal vagy ok nélkül —, hogy látszik rajta: a börtönből jött. Nyomatvány, erkölcsi bizonyítvány, önéletrajz vagy egyéb más, azután tényleg „elárulja”: kitöltötte büntetett előéletű. Sokan olyan „bélyegnek” érzik ezt, amely letörölhetetlen. Ezzel érvelnek aztán a visszaeséskor: nem fogadtok vissza a társadalom.

Valóban, a társadalom nem fogadja „zászlódszbe öltöztetve az országot” az éppen kiszabaduló embert. Munkát, szállást, emberi segítséget — például a pártfogó — ad a többi a szabaduló „dolga”. Bizonyítania kell, kétszeresen is bizonyítania. A visszaesőknek pedig többszörösen. Legtöbbször büntetett előéletűnek számítanak, akik bizonyos állásokat nem tölthetnek be, bizonyos munkákat nem végezhetnek stb., vagy éppen időnként behívják őket a rendőrségre. Világos, hogy nem érzik magukat teljes értékű állampolgárnak. Hogy azok legyenek, előbb el kell törölni, ki kell törölni az előéletüket, a szónak a legszorosabb értelmében is a hivatalos papírokról.

alkalmas céljának betöltésére, ha teljes,

azaz, mindenre kiterjed. A polgári jogi következményeket illetően a sértett méltányos érdeke követeli meg e területen — de csak ezen — a mentesítés kizárását. De a munkajogi hátrányok megszűnése sem jelenti azt, hogy az illető automatikusan visszanyeri eredeti állását, csak azt, hogy a jövőben alkalmas lesz ilyen betöltésére.

Ugyanakkor ki kell hangsúlyozni: abban a körben, amelyre a mentesítés kiterjed, a szabadulat büntetlen előéletűnek kell tekinteni, s ezért a hatóság kérdésére sem

Vagyis az a jogos óhajuk, hogy rehabilitálják őket. Hiszen a rehabilitáció egyrészt azt jelenti, hogy megszűnnek azok a hátrányok, amelyek a büntető ítélet nyomán a jogszabály erejénél fogva hatnak, ez a jogi rehabilitáció; másrészt a volt elítelt társadalmi értékének, megbecsülésének a helyreállítását, a közvéleménnyel szemben a büntettség jegyének eltörlését is jelenti. Ez a tágabb értelmű, a társadalmi rehabilitáció. Am mindkettőnek egy és ugyanaz az alapja: a hajdani elítelt megjavult, becsületes életmódot folytat, s ezért méltó arra, hogy szabaduljon a büntettség jegyétől, a társadalom teljes értékű tagja legyen.

Tegyük fel, hogy az előbbi feltételek adóttak. Ebben az esetben a mentesítés „hatálya abban áll, hogy az elítelt a polgári jogi következmények kivételével, mentesül azok alól a hátrányok alól, amelyeket az elítéléshez a jogszabály fűz”. Így a büntetőjogi hátrányoktól (mentesítés után például már nem visszaeső stb.). A munkajogi, államjogi (ismét részt vehet a választásokon) hátrányos helyzetétől. Hiszen a rehabilitáció csak akkor

(!) köteles számot adni erről, s természetesen ezt az erkölcsi bizonyítványban sem szabad feltüntetni. A mentesítés után tehát olyan helyzetbe kerül, mintha soha nem követett volna el bűncselekményt. Ez alól egy kivétel van: „amennyiben a mentesített személy újabb bűncselekményt követ el, a bíróság súlyosító körülményként veheti figyelembe olyan korábbi elítélését, amelyre nézve mentesítésben részesült.”

A rehabilitációnak három módja van: törvényi, bírói és kegyelmi.

A törvényi mentesítés

a legegyszerűbb módja annak, hogy valaki megszabaduljon büntettségétől. A mentesítés ez esetben automatikusan, a törvény által meghatározott feltételek meglétekor áll fenn. Ebből logikusan következnek: a törvényi csak az enyhébb büntetésekre terjed ki. Melyek ezek?

— Pénzfőbüntetés és javító-nevelő munka esetén az ítélet jogerőre emelkedésének napján áll be a mentesítés. Ez egyben végleges is: akkor is fennmarad, ha utóbb a két büntetést szabadságvesztésre változtatják át;

— a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés — gondatlan bűncselekményénél — ugyancsak az ítélet jogerőre emelkedésének napjától. A mentesítés ez esetben csak akkor vesztí hatályát, ha a szabadságvesztés végrehajtását elrendelik;

— próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésnél — szándékos bűncselekményénél —, ha a bíróság az elíteltet nem részesítette előzetes mentesítésben (erről később lesz szó),

kéri a bíróságtól.

Kivétel az, akit életfogytiglanra ítélték, mert az csak kegyelmi úton folyomódhat. A bírói mentesítésnek két feltétele van: egyrészt a várakozási idő eltelte, másrészt az elítelt érdemessége. A várakozási idő: öt évnél nem hosszabb szabadságvesztésnél öt év, öt évnél hosszabb, de 15 évet meg nem haladóan 10 év, 15 évet meghaladó szabadságvesztésnél pedig 15 év. A bírósági mentesítés megadásánál az elítelt megjavulásának csak egyik bizonyítéka, hogy a várakozási időn belül nem követett el bűncselekményt. Figyelembe veszi még a bíróság a büntetés ki-

úgy a törvényi rehabilitáció a próbaidő eltelte után, illetve annak napján lép életbe. Tehát ha valaki kiállja a próbát — nem követ el újabb bűncselekményt —, akkor a próbaidő végén mentesül; — gondatlan bűncselekményről már volt szó: ha a bíróság nem fűggeszti fel a büntetést, úgy annak letöltése — vagy a végrehajthatóság megszűnése napján — mentesül az elítelt;

— ha a szándékos bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztést le kell tölteni, a mentesítés a következőképpen alakul: szándékos vétség — függetlenül a szabadságvesztés idejétől — három évi várakozási idő után; szándékos büntettnél viszont a csupán — évet meg nem haladó szabadságvesztés után áll be automatikusan a törvényi mentesítés, 5 év várakozási idő leteltével.

Akit ennél súlyosabb bűncselekményért, hosszabb időre ítélték el, annak nem jár a törvényi mentesítés. Az egyet tehet: a később tárgyalt várakozási idő után azt

állása óta folytatott életmódot, valamint azt, hogy amennyiben erre módja volt, a jóvá tette-e a bűncselekményével okozott kárt.

Persze a bírói mentesítéshez nem kell különleges érdekeket szerezni. De a volt elítelt egész életmódjából ki kell tűnnie, hogy a bűncselekmény elkövetését megbánta s olyan életvitelt folytatott, amely minden jogtisztelő állampolgártól elvárható. Vagyis a bevezetőben is említett bizonyítást elengedhetetlen a rehabilitációhoz.

A leírtak első olvasásra kissé bonyolultnak tűnnek. De ha összefoglaljuk, mindjárt

világosabb lesz a kép. Leegyszerűsítve azt mondhatjuk: aki gondatlan bűncselekményt

büntetlen előéletű állampolgár

vesz részt a mindennapi életben.

Aki szándékos bűncselekményt követ el, az legkorábban — ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztették — a próbaidő leteltének napján mentesül, kivéve az előzetes bírói mentesítés esetét: „A bíróság az ítéletben előzetes mentesítésben részesítheti az elíteltet, ha ... az egy évnél nem hosszabb szabadságvesztés végrehajtását ... felfüggeszti és az elítelt arra érdemesnek mutatkozik.” Ilyen esetben az ítélet jogerőre emelkedésének napján történik meg a rehabilitáció, tehát már a próbaidő alatt „teljes jogú” állampolgár marad, illetve lesz.

Ha viszont a szándékos bűncselekményért kiszabott szabadságvesztést nem fűggesztik föl, már többet kell várni, később következik be a mentesítés. Minél súlyosabb a bűncselekmény — minél nagyobb a büntetés — annál később és annál nehe-

A kegyelmi mentesítésnek

nincsenek előfeltételei. „A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az elíteltet kegyelemből mentesítésben részesítheti akkor is, ha a megelőző rendelkezések szerint ennek (vagyis törvényi vagy bírói mentesítésnek) nincs helye.” Az Elnöki Tanács kegyelmezési jogának korlátlanúsága azt is jelenti, hogy a kegyelem nem

A szigorított őrizetekkel

éven belül vissza, annak a várakozási idejét az elbocsátás napjától kell számítani.

A fentiekben a legegyszerűbb eseteket próbáltuk ismertetni. Fölmerül azonban a kérdés: mi van akkor, ha valaki a főbüntetést illetően már „megérett” a mentesítésre, de a mellékbüntetés még nem telt le?

A mentesítés egységességének elve

szerint: „Mellékbüntetés alkalmazása esetén az elítelt mindaddig nem mentesül... amíg a mellékbüntetések végrehajtása be nem fejeződött...” Vagyis fő szabály, hogy függetlenül a főbüntetéstől, a mellékbüntetés is le kell „tölteni” s csak ezután következhet a mentesítés. Am e szabály sem lehet kivétel nélküli. Például a gondatlan gázoló, mint láttuk, a büntetés letöltésének napján mentesül. Pedig a bíróság ilyenkor mellékbüntetésként jó néhány évre — többre, mint maga a szabadságvesztés — eltiltja a

követ el, annak nincs szükségére rehabilitációra, mert legkésőbb a szabadulásától, mint

zebben érhető el a teljes rehabilitáció. Mint láttuk szándékos vétségénél három év, egy évet meg nem haladó büntetést pedig 5 év várakozási idő után, de még automatikusan, tehát a törvény erejénél fogva.

Ha a végrehajtható szabadságvesztés időtartama — szándékos büntettnél — meghaladja az 1 évet, már nincs törvényi mentesítés, hanem a korábban felsorolt várakozási idő letelte után kérni kell a bíróságot a mentesítésre.

Látható tehát, hogy a törvény élesen megkülönbözteti a gondatlan és a szándékos bűncselekményeket a rehabilitáció szempontjából. Tulajdonképpen büntett előéletű csak az, akit szándékos bűncselekményért valamilyen időtartamú — és végrehajtott, esetleg felfüggesztett — szabadságvesztésre ítélték. Sláttuk, hogy a büntetés súlyával arányosan nő az az idő is, amelynek el kell telnie ahhoz, hogy a volt elíteltet rehabilitálják.

csupán a mentesítésre vonatkozhat, hanem a büntetés elengedése stb. Ha a kegyelem a rehabilitációra nem tartalmaz rendelkezést, úgy annak feltételei a bírói ítélethez igazodnak. Vagyis a kiszabott büntetés időtartamához, és ahhoz, hogy gondatlan vagy szándékos cselekményről van e szó.

— És megérte? — Annyira meg, hogy elvégeztem a nyolc osztályt, s eközben nem éheztem, nem fáztam, s nem kellett részeg embereket nézmem, nem kellett nekik könyörgönni, hogy adjanak ennem valamit, mert nagyon éhes vagyok. Ez nagyon sokat számított. De, különben csalódtam, mert én azt hittem, hogy az állami gondozottak valóban egy nagy család, ahol mindenki mindenkire szeret, ahol az emberek őszinték egymáshoz, ami a nyelvükön — az van a szívében is.

— Nem így volt? — Sajnos, nem. Lehet, hogy bennem volt a hiba, mert én mindenben rosszat láttam, felháborított például, ha valaki nem mondott igazat, nekem mást mondott, egy másiknak megint mást! Rossz volt a társaság, a gyerekek bántották egymást, a nevelők nem nagyon törődtek velünk, aki erősebb volt, az elnyomta, uralkodott a gyengében. Nekem ez rosszul esett.

— Mit tett, hogy segítsen? — Semmit. Mit tehettem volna, én, aki maga sem tudott, s ma sem tud eligazodni semmin? Nem értem a felnőtteket, nem értem a gyerekeket sem, s természetesen magamat sem. Nem értem, például miért festik magukat a felnőttek!

— Hogyhogy festik? Mivel és ki festi magát? — Nem arra gondolok, hogy a nők kifestik magukat! Hanem arra, hogy miért festik magukat jóra és nagyszerűre az emberek, amikor belül egészen mások.

— Hogy érti ezt? — Ahogy mondom. Mindenki arra törekszik, hogy jobb képet mutasson, s közben meg gyűlölködik. Más az, amit mond, és megint más, amit tesz!

— Lehet, hogy csak magy érti félre a felnőtteket? Talán azért, mert még fiatal, s nem alakult ki az egyénisége? Később, ha már felnőtt lesz, sok mindent jobban megért...

— Nem vagyok én már gyerek, tizenkilenc évesen! S ha harminc leszek, akkor is az lesz a véleményem, ami most.

— Ezt csak most gondolja. Mindenki akarva-akaratlanul változik az idő múlásával. S később másképp látja majd a világot, s benne magát.

— Bajosan hiszem! — Várjuk ki a végét. Most miért került ide?

F. T.

A KALLÓDÓ

Körülbelül nyolc évvel ezelőtt egy fiúcska kopogtatott be a tanácshoz: megállt szelíden és szomorúan mondta: „tessék engem állami gondozásba vetetni”.

A községi tanácson nagy szemeket meresztettek a gyerekre, nem is csoda, hiszen eléggé ritka, hogy egy gyereket kérje erre a hivatalos embereket.

Am, amikor megvizsgálták a körülményeit, minden kétség eloszlott, s a gyerek „kivánsága” teljesült.

Mi készítette erre a szokatlan lépésre Bakos Istvánt? Ezt kérdezem tőle a debreceni börtönben, ahol egy betörés társtetteseként büntetését tölti, s rövidesen szabadul:

— Azért kerétem be magam állami gondozásba, mert már nem bírtam a sok nélkülözést, anyám nem törődött velem. Miután apám otthagyt bennünket, hétszer ment férjhez, egyik házassága sem sikerült, s mivel annyira férjemet szeretett szerezni, rám nem jutott ideje. Míg kicsi voltam, addig a szomszédok mentettek meg az éhhaláltól, miután nagyobb lettem, halottam arról, hogy van állami gondozás, ahol a gyerekek, akiknek nincs anyjuk és apjuk, ruhát, ételmelet és otthon kapnak. Anyámnak nem mertem szólni, s ezért vettem magamnak a bátorságot, s én mentem el a tanácsra.

— Nehéz volt, míg elhátározta magát? — Nem. Nem volt ebben semmi nehézség, s nem is gondolkoztam rajta sokat, hiszen a helyzetem olyan kétségbeesett volt, hogy szinte nem is én mentem, hanem csak a lábam vitt, nem is én szóltam, csak a rettenet beszélt belőlem.

— És megérte? — Annyira meg, hogy elvégeztem a nyolc osztályt, s eközben nem éheztem, nem fáztam, s nem kellett részeg embereket nézmem, nem kellett nekik könyörgönni, hogy adjanak ennem valamit, mert nagyon éhes vagyok. Ez nagyon sokat számított. De, különben csalódtam, mert én azt hittem, hogy az állami gondozottak valóban egy nagy család, ahol mindenki mindenkire szeret, ahol az emberek őszinték egymáshoz, ami a nyelvükön — az van a szívében is.

— Nem így volt? — Sajnos, nem. Lehet, hogy bennem volt a hiba, mert én mindenben rosszat láttam, felháborított például, ha valaki nem mondott igazat, nekem mást mondott, egy másiknak megint mást! Rossz volt a társaság, a gyerekek bántották egymást, a nevelők nem nagyon törődtek velünk, aki erősebb volt, az elnyomta, uralkodott a gyengében. Nekem ez rosszul esett.

— Mit tett, hogy segítsen? — Semmit. Mit tehettem volna, én, aki maga sem tudott, s ma sem tud eligazodni semmin? Nem értem a felnőtteket, nem értem a gyerekeket sem, s természetesen magamat sem. Nem értem, például miért festik magukat a felnőttek!

— Hogyhogy festik? Mivel és ki festi magát? — Nem arra gondolok, hogy a nők kifestik magukat! Hanem arra, hogy miért festik magukat jóra és nagyszerűre az emberek, amikor belül egészen mások.

— Hogy érti ezt? — Ahogy mondom. Mindenki arra törekszik, hogy jobb képet mutasson, s közben meg gyűlölködik. Más az, amit mond, és megint más, amit tesz!

— Lehet, hogy csak magy érti félre a felnőtteket? Talán azért, mert még fiatal, s nem alakult ki az egyénisége? Később, ha már felnőtt lesz, sok mindent jobban megért...

— Nem vagyok én már gyerek, tizenkilenc évesen! S ha harminc leszek, akkor is az lesz a véleményem, ami most.

— Ezt csak most gondolja. Mindenki akarva-akaratlanul változik az idő múlásával. S később másképp látja majd a világot, s benne magát.

— Bajosan hiszem! — Várjuk ki a végét. Most miért került ide?

F. T.

— Egy ABC-áruházat törünk föl. Én és a társam is nagyon éhesek voltunk, napok óta nem ettünk, s néhány száz forint értékű ennielót vittünk el.

— Nem dolgozott? — Alkalmi munkások voltunk, de az kevés volt, amit kaptunk.

— Miért nem vállalt több munkát? — Nem tudom, hogyan válalhattam volna többet, amikor egész nap dolgoztam. Nemcsak magamra, hanem a feleségemre és a családomra. Hét gyerekünk van, most jön a nyolcadik!

— Hogyan? Tizenkilenc éves és már hét gyerek apja? — A hét közül csak egy az enyém, illetve közös, a többinek nem én vagyok az apjuk!

— Említette, hogy most jön a nyolcadik, s maga már több mint egy éve bent van. Ez, hogy lehetséges? — Egyszerűen a nyolcadik sem tölem lesz.

— S ezt csak így mondja? — Hát, hogyan mondjam? Biztos nem volt pénze a feleségemnek. Haragudjak érte? Nem! Ez, nálunk, szegényembereknél, egészen másképp van, mint az uraknál!

— Ez biztos, mert ugyanis urak nincsenek! — Lehet. De én már lát-tam!

— És az apját látta már? — Igen. Tizennyolc éves voltam. Miskolcon töltöttem négyhónapi büntetésemet, verekedés miatt, s akkor találkoztam vele először.

— Valóban? Még sohasem látta, a börtönben — véletlenül — akadt össze apa és fia? — Igen.

— Hogyan történt az egész? — Semmi különös. A rak-tárnál voltunk, s nevünk-et szólították, s akkor derült ki, hogy két Bakos Ist-ván van! Erre én, csak tré-fából, mondom, biztos — az apám! Aztán, összejöttünk, kérdezte, hogy hol és mikor születtem, ki volt, illetve ki az anyám. Mondtam, s minden pontos volt, ezt ő is tud-ta, erre mondta, fiam, én va-gyok az apád!

— Mit érzett? — Semmit! Csak egy kevés-ke haragot, de aztán nem ér-dekelt az egész.

— Ezek szerint hibáztatja az apját, hogy minden úgy történt, ahogy történt? — Hát kit hibáztassak, ha nem őt? Ki a bűnös azért, hogy én mindent akarok, s nekem nem sikerül? Mikor gyerek voltam, majd megha-sadt a szívem, hogy másoknak szép ruhájuk van, nekem nincs, másoknak vannak já-tékai, én meg csak a kiraka-tokban láttam, mások tanul-taknak szakmát, végezhettek középiskolát, egyetemet, szé-pen és normálisan élnek, gyere-keik vannak, akik szintén szépen járnak. S nekem csak a szegénységem van, hát ki lenne a hibás, ha nem ők, az anyám meg az apám?

— Nem akart együtt élni vele? Csak azért is, hogy tar-tozzon valakihez? — Nem. Igaz, hívott, men-jek velem, s valami bulit em-legetett, amire készülnek, de én kerek perc megmondtam neki, hogy nem megyek. Nem akarok börtönlakó lenni!

— Mihez kezd, ha szaba-dul? — Debrecenben telepszem le. Itt vállalom munkát.

— Kérte, hogy legyen párt-fogója? — Igen. Különbem meg sem tudnék élni. Ő elintézte, hogy legyen szállásom, kap-tam kabátot, öltönyt, pénzt, tehát míg a fizetésem meg nem kapom, nem szorulok kegyelemkenvére. Azután előttem az élet.

Igen. Még előtte az élet... A. J.

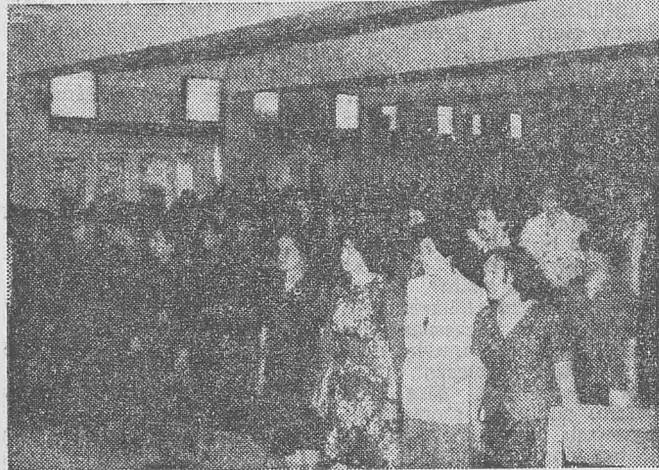
A Heti Híradó XXII. évfolyam 21. számában megjelent kereszt-rejtveny helyes megfejtése a következő:

Az igaz, a jó és a szép fölöt-tébb szorosan összefér egy-mással (Diderot).

Könyvjutalmat nyertek: Barcs Györgyi elítelt. Pécs: Mester László elítelt. Sopronkőváralja: Ga-raszi Miklós elítelt. Vác: Kap-pás Péter elítelt. Gyula: Bak-sy Elemér elítelt, Miskolc.

Bizonyítványosztás Tökölön

A tanévzárónak mindig ünnepi jellegük van. Ünnepelnek a tanulók és a pedagógusok egyaránt. Így volt ez az elmúlt vasárnap Tökölön is, a fiatalok intézetében. Már napokkal ezelőtt lázasan készültek erre a napra. A tanévzáró eredménye nem maradt el. Harmincnyolc megismerkedett a tanulókkal és a pedagógusokkal egyaránt. Így volt ez az elmúlt vasárnap Tökölön is, a fiatalok intézetében. Már napokkal ezelőtt lázasan készültek erre a napra.

Az irodalmi szakkör tagjai százszor és százszor mondták el köszöntőjüket, verseiket. Sokszor jártam Tökölön, de olyan rendet, tisztaságot, mint most, még soha nem láttam. Nem véletlen, hogy olyan nagy, talán soha nem látott buzgalommal takarították a körleteket, az iskola tantermeit, a munkahelyeket: szesültek. A szép könyveket nevelőjük az ünnepségen nyújtotta át.

Az irodalmi szakkör tagjai Knauz Ferenc, Csurgai László, Bakos Norbert, Botos Imre mondták köszöntőiket a pedagógusok fáradságos munkájáért. Megható szavakkal köszöntötték az ünnepségen megjelent szülőket, hozzá-

kedves vendégeket vártak — hozzátartozóikat, akiket az ünnepi eseményre az intézet vezetősége szeretettel meghívott.

Reggel még úgy nézett ki, hogy az eső elmossa a látványosnak ígérkező tornabemutatót. A főváros felől vérszerű sötét felhők közeledtek... De minden jó, ha a vége jó — tartja a közmondás —, az ünnepély kezdetére, fél tízre ki-

sütött a nap, ragyogott a kék égbolt.

A nagy kultúrterem zsúfolásig megtelt. A szülők, a hozzátartozók az ország legtávolabbi vidékeiről is megérkeztek. Fáradtan, de boldogan hallgatták az iskola igazgatójának elismerő szavait.

A tanulók az elmúlt esztendőben az első osztálytól a nyolcadikig munkájuk mellett becsülettel tanultak. Munká-

juk eredménye nem maradt el. Harmincnyolc megismerkedett a tanulókkal és a pedagógusokkal egyaránt. Így volt ez az elmúlt vasárnap Tökölön is, a fiatalok intézetében. Már napokkal ezelőtt lázasan készültek erre a napra.

A legjobb tanulmányi eredményt elérték jutalomban ré-

Televízió a zárkában

A fenti címet elolvassán, bizonyára sokan felkapják a fejüket és kérdő mondatot formálva a háromszögből, ismétlik meg újra: Tv a zárkában?!

Igen! Nem többről és nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a Váci Fegyház és Szigorított Börtön egyik-másik zárkájában az elítéltek estként papucsban, pizsamában, esetleg az ágyon végig dőlve vagy széken ülve — ki-ki a kényelmének megfelelően — nézheti a televízió egész estés betöltő műsorát.

A nevelési szolgálat munkatársainak javaslatára az intézet parancsnoka engedélyezte az elmúlt hetekben, hogy ilyen céllal — egyelőre kísérletképpen — vásároljanak két Tünde típusú kisképernyős televíziókészüléket.

A készülékek mindennap más-más zárkába vándorolnak egész estére, műsorzárásig. Az egy esti odaitélésnek az a feltétele, hogy a zárkában állandóan rend és tisztaság legyen; továbbá a zárka lakói közül egy hónapon át senkinek ne legyen fegyelmi vétsége, sem a munkahelyen, sem a körleten belül.

A nevelési szolgálat vezetője és a körletparancsnok gondos mérlegelés alapján választja ki a zárkák közül azt, amelynek lakói munkájukkal, magatartásukkal kiérdemelték a televízió egész esti „bérletét”. Mielőtt a készüléket a zárkában elhelyezik, közlik az ott „lakókkal”, miért éppen ők érdemelték meg e rendkívüli jutalmat.

Egyelőre még csak két televízióról van szó, s egy ideig még vizsgálják, figyelik a hatást: az időszak tehát kísérleti jellegű, s nem pedig — az esetleges félreértéseket elkerülendő szövezzük ezt le — általános érvényű.

A továbbiak már elsősorban a „nézőkön” múlnak: a két készülék a raktárba kerül-e (vagy, ha működnek is, csak a körleteken kívül), a kedvezmények — időnként — negatív tapasztalatait gyarapítva, vagy pedig mindennap megújuló, állandó gondja lesz a nevelőknek: több az arra érdemes zárka, mint a televízió...

d.

Eredményes tanévzáró

Az elmúlt hét szerdáján a Váci Fegyház és Szigorított Börtön kultúrterme előtt izgatottan várták a tanévzáró ünnepély kezdetét azok, akik a börtön üzemében végzett munkájuk mellett, heti tíz órájukat az iskola padjaiban töltötték. Dr. Kovács Jenő elítéltnak — a nevelési szolgálat vezetője mellett az iskolai ügyeket intézi —, bőségesen akadt dolga még az utolsó pillanatokban is...

— Iskolánk a Váci Dolgozók Általános Iskolájának kihelyezett tagozata — mondja. — Ebben a tanévben 304 tanuló — hat tanteremben, tizenegy osztályban — végezte az általános iskola valamelyik osztályát. Ezekből kétszázhuszonötön kapják ma kézhez az eredményes tanév záró iskolai bizonyítványt. A többiek időközben szabadultak, azért nem teljes az induló létszám. Az imént mondtamhoz hozzá kell tennem, hogy fegyelmi okból senkit nem zártak ki az iskolából.

Különös gondot fordítunk az intézeti tagozatra, hiszen a Váci Dolgozók Általános Iskolájába járónak a felét teszi ki az itteni létszám. Tizenkét nevelő végzi az oktatást, köztük négyen főállásúak, a többiek más iskolákból óradóként jönnek tanítani.

Munkánk végzéséhez az intézet parancsnokságától minden segítséget, támogatást megkapunk: a hat tanterem bútorzata, szemléltető eszközökkel való felszereltsége kifogástalan. Komolyan mondom: öröm benne tanítani és tanulni egyaránt! — jelenti ki, mosollyal kísérve az utolsó mondatát.

Indulunk tovább a kultúrterembe, ahol az ünnepség Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba című versével kezdődik meg; Göcsei János, az irodalmi szakkör tagja szavalja el. Figyelem az arcokat: kisebb-nagyobb öröm, meghatótságot váltakozik, mindenki az elmúlt tanév gondjaira-örömeire gondol vissza. A vers

„...talán még nem késő...”

Az évzáró ünnepélyre eljött az iskola igazgatója is, vele együtt még vagy tíz kar-társ, akik többnyire osztályfőnökök is voltak. Az igazgató még néhány bizonyítványt aláír, s azután arra kérem, hogy foglalja össze az elmúlt tanév tapasztalatait:

— Az év elején úgy véltük, hogy az általános iskola elvégzésének kötelezővé tétele után, ebben az évben megszorodik az itt tanító pedagógusaink gondja: nagyobb lesz a létszám, s a kötelezettek között több lesz majd a fegyelmezettlenkedő, stb. Szerecsére nem így lett. Igaz az elején voltak olyanok, akik nem akartak iskolába járni, különösen az idősebbek tiltakoztak eleinte, de azután nem volt ezekkel sem gondunk, szépen beilleszkedtek a tanulni akarók közé.

után az iskola igazgatója méltatja a tanulók igyekezetét, szorgalmát, majd — beszéde végeztével — harmincöt kitűnő bizonyítványt szerzett tanulóknak nyújtja át az elismerő oklevelet, s kioszt néhány könyvjutalmat is azoknak, akik az egész év folyamán szorgalmasan tanultak.

Az igazgató után a nevelési szolgálat vezetője beszél a tanulók fontosságáról. Hangsúlyozza, hogy a megszerzett tudás a legbecsebb kincs az ember birtokában, azt soha senki nem veheti el, s azt mindig kamatoztathatja az ember magának. Felcsattanó taps fogadja azt a bejelentést, hogy a jövő évben a középiskolai magántanulás lehetőségének megteremtését tervezi az intézet parancsnoksága.

A tanulók nevében Sárközi Endre köszöni meg a pedagógusok fáradozását, odaadó munkáját: majd ezt követően az irodalmi szakkör tagjainak rövid, vidám összeállítása zárja a vaciák 1977-78-as tanévé.

A folyosón elvonulásra gyülekezők közül Sárközi Endrét szólítom meg, aki a kitűnő bizonyítványért kapott oklevél mellett a szorgalma

jutalmául kapott kétkötetes könyvet is ott szorongatja a kezében.

— Ki sem tudom fejteni a most érzett örömemet — mondja a 34 éves fiatalember. — Nekünk, cigányoknak talán még nehezebb a helyzetünk, mint a többieknek, hiszen mi — úgy vélem — messzebből indultunk, mint a többiek. Mi tízen voltunk testvérek, tizenkét éves koromban kezdtem az általános iskolát, de csak négy osztályt jártam, mert a családnak szüksége volt a keresetemre.

1975-ben kerültem a börtönbe, de itt azóta minden évben jártam az iskolába, elég könnyen tanulok: minden félévben és év végén kaptam eddig valamilyen jutalmat.

Jövőre szabadulok, odahaza hat kiskorú gyermekem van. Nagy örömmre szolgál majd, ha a gyerekeimnek tudok segíteni a tanulásban.

Most a nyolcadik osztályt fejeztem be, talán ha ez előbb sikerült volna, nem kerülök ide, de nem érdemes most ezen medítozni. Szabadulásom után szeretnék szakmát tanulni — talán még nem késő...

★

Vácott tehát eredményes tanévét zárták, elégedettek a tanárok, a hallgatók és a nevelők egyaránt. Az iskola nevelője elmondta, hogy a ki-ozsott okleveleken és könyvjutalmakon kívül még hatvan elítelt, részesült különböző egyéb jutalmakban, s valamennyi iskolába járónak egy-szeri tv-nézés a külön jutalma.

Mit tehetnénk ehhez hozzá? — Hasonló eredményes tanévét kívánunk a jövő esztendőben is!

D. K.

VÁRJ MÉG!

Anyám —, üzenetet hoz a szél
Azt, hogy látni szeretnél
Lásd —, hozzád szaladnék
De rácsom nem szakad szét.
Várj, még drága anyám!
Az időm lassan lejár
S a boldogság vonatán
Ne félj!
találkozunk anyám!

Janka Károlyné
elítelt
Kalocsa

mutató várta a meghívott vendégeket. Hogy melyik aratta a legnagyobb sikert, nehéz lenne eldönteni, de egy biztos, valamennyien kitétek magukért.

Az ünnepély befejezése után a szülők megtekintették az intézetet, majd beszélőn találkozhattak gyermekeikkel... Szép délelőtt volt!

— ZIMM —

Ember, sorsok, életek

Óbuda; annyi népszerű dal tárgyára ma már rá sem lehet ismerni, a régi földszintes városrész eltűnt, helyébe hatalmas épülettömbök kerültek, s az átépítés még nem fejeződött be, ha most terveznék a városrész jelképét, bizonyára a legkifejezőbb lenne a földgyalu és a daru.

A Folyamőr utca kilenc szám alatt található a Budapesti Szeszipari Vállalat óbudai gyáregysége. Az üzem épületei még a régi várost idézik, de előtte épp egy új lakóházat alapoznak, mellette pedig tízmillió forintos költséggel modern munkásszálló áll, kívülről már minden a helyén, de a belső munkák még csak most kezdődtek. Az év végére átadják azoknak, akik számára épült ez a minden igényt kielégítő létesítmény; a gyár dolgozói, akik az ország különböző pontjairól kerültek ide, bizonyára otthonukként vigyáznak rá.

A cél, amiért meglátogattam a gyárat, nem más, mint az, hogy kíváncsi voltam: hogyan élnek, hogyan dolgoznak azok az emberek, akik büntetésüket letöltve szabadultak, s szabad emberré váltak? Vállaltak, így kezdve beilleszkedni a dolgozó emberek közösségébe? Nincsenek egyedül, segítik, s ha kell gyámoltítják a rászorulókat.

Két éve kezdődött. Azóta több, mint 150 ember fordult meg itt, s vert többé-kevésbé gyökeret vagy itt maradt végleg, vagy egy kicsit összeszedve magát — távozott a neki legmegfelelőbb gyárba, vagy egyszerűen egy másik városba költözött, oda, ahol a megélhetését jobban megteremtheti. A visszatérés utáni első munkahelynek különleges fontossága van, hiszen nem nehéz elképzelni azt a szorongást, ami az olyan emberekben van, akik éveket az ott, amit mondtak nekik, s ennek fejében, mintegy átadva a felelősséget — mindent megkaptak, munkát, szállást, ételmezt. S egyszerre hirdelen — önállóak lettek, maguknak kell mindent előteremtüniük: Természetes, hogy ez félmélet, szorongást vált ki belőlük, ami gyakran csupán eiterő magatartásukban — különködés, nagyszájúság, agresszivitás — jelentkezik. Ezt feloldani, elsimítani nem könnyű mesterség, mégis sikerrel vállalkoznak erre a gyár vezetői.

— Szükségünk van az emberekre — mondja az igazgató — de azt is ki kell jelentenem, hogy morális tekintetben igényesek vagyunk, olyan emberekre van szükségünk, akik nem egy-két hónapra, hanem sokkal több időre jönnek hozzánk; ha valaki úgy gondolja, hogy ezt nem tudja vállalni, az ne jöjjön ide!

— Ez általában, mint minden — kettőn múlik, azon aki jön, s azon aki fogadja. Nem biztos, hogy az a hibás, aki távozik. Vagy tévednék?

— Hallgassa végig, hogy mit adunk mi, s azt is, amit várunk, s aztán magára bízom a döntést...

— Tehát?

— Elsősorban a legnagyobb tapintattal fogadjuk, aki hozzánk jön; rajtuk, a szűkebb vezetőségen kívül senki nem tud az illető előéletéről. Ez

nem más jelent, mint maximális biztonságot, még a véletlen kínos kérdéseket is el lehet így kerülni; ezután a szállás, látta maga is, hogy nem sokára készen lesz a szállónk, addig összkomfortos faházakban laknak dolgozóink, évente csaknem kétfélmillió forintot fizetünk, hogy munkásainknak kényelmes otthona legyen; minden személy után havonta háromezer forintot! Ebből logikusan következik, hogy a szállás teljesen ingyenes! Egy fillért sem kell fizetnie senkinek.

Emberség, szállás, s ezután következnek a munka. Mi senkitől nem várunk emberfeletti teljesítményt, nincs is szükség rá, csupán azt várjuk, hogy számíthatassunk rájuk, tehát munkakezdetkor legyenek az üzemekben, frissen, munkaképes állapotban, s aztán nyolc óráan keresztül végig egyenletes ritmusban dolgozzanak. A munka nem nehéz, minden gépesítve van, itt gépkezelőkre van szükség, nem ördögös dolog, könnyen el lehet sajátítani, egy-két héten belül mindenki meg tudja tanulni. Egy betanított munkás havonta négy-ötezer forintot is megkeres!

— Ez komoly pénz, ennyi az alapbér?

— Nem. Nálunk hat napon keresztül dolgozik valaki, s ezután két szabad napja lesz. Ha mondjuk, délelőttös volt, a pihenő nap után délutánosként jön be, s újabb hat nap múltán, a pihenés után pedig éjszakaiként. Magyarán: a mi üzemünk folyamatos termelésben van, három műszakkal. Minden műszakot pótlékolunk, a délelőttös 10, a délutános 20, az éjszakai 40 százalékot kap, tehát az alapbér hetven százaléka kapja meg! Ha ezenkívül még túlórákat is vállal, akkor meghaladja a fizetése az ötezer forintot is. Vállalatunk nem panaszkodhat, van pénzünk, minden évben komoly nyereséggel zárunk, tehát, nincs gond, hogy nem tudjuk megfizetni azokat az embereket, akik jól dolgoznak. Ez nemcsak erkölcsi parancs számunkra, hanem jól felfogott vállalati, illetve közérdek!

— Csak betanított munkásokat várnak?

— Nem. Szívesen fogadjuk szakmunkásokat is, hiszen keil nekünk például esztergályos, marós, lakatos, kőműves, festő-mázoló és sorolhatnám még sokáig. Mindenkit tudunk hasznosítani, ehhez sietve hozzáteszem, hogy ha ő is akarja! Ugyanis annyi tapasztalatunk már van, hogy erőszakkal senkit nem lehet boldogítani. Hiába akarjuk mi, ha ő benne meg sem moccan semmi, nem tudunk rést ütni sem a közönybe, sem a cinizmusa páncéljába. Pedig mindent megpróbálunk, mert a munka sürgős, főleg most nyáron, hiszen nemcsak szeszt, hanem üdítő

italt is gyártunk, mondhatnánk ez a fő feladatunk, éjjel-nappal dolgoznának a gépek. Mondom, feltételes módban, mert például most is hiányzik nyolc ember, ez annyit jelent, hogy egy teljes üzemszám áll! Nincs ember, a gépek nem dolgoznak. El lehet képzelni, hogy mennyibe került ez a „luxus” a vállalatnak!

— Ennek ellenére — igényesek, csak olyan embereket várnak, akik hosszú távon is maradnak?

— Nincs értelme, hogy lazítsunk, mit kezdünk a létszámmal, ha nem tudjuk kihasználni? Hiába van papíron emberünk, ha nem jelennek meg az üzemekben. Ez öncsalás lenne, ami sem nekünk, sem másoknak nem használ. Mondom, mi mindenkit fehér lap-pal fogadjunk, azt ír rá, amit akar, de az akarata, hogy úgy mondjam, pozitív legyen. A

dolgozott, hanem még újított is! Ma is használjuk az újítását: ő csinálta a rekeszmagállítót. Természetesen visszafizette a tanulási költségeket, a nevet most nem jut az eszembe, pedig sokat beszélgettem vele, nagyon elegáns, magára sokat adó ember, a beceneve Lord.

— Gyakran feljönnek ide beszélgetni?

— Igen. S ezt ő is természetesen veszi. Mi is, hiszen eleinte nem nagyon mondanak sokat magukról, mi nem is kérdezzük, de ha el akarják mondani, mi szívesen meghallgatjuk őket. S ahol tudunk, segítjük is. Ezáltal jobban megismerkedünk, ők is könnyebben tájékozódnak, jobban megismerik az üzemet, célját, a munkánkat. Azt hiszem, nem túlzás azt mondani, hogy így jobban kötődnek a gyárhoz, a vállalathoz.

**Budapesti Szeszipari Vállalat
Óbudai Szeszgyára
1033 Budapest Folyamőr utca 9-11.**

hozzaállás számít, nem kívánjuk azt, hogy egyből olyan magatartása legyen rögtön mint törzsgárdatagjainké mert az lehetetlen: de a korrektt munkát és magatartást elvárhatjuk és el is várjuk! Különböben nem ér semmit az egész, mit kezdünk az olyan emberekkel, aki nem jön be fizetés után, csak két-három nap múlva, de akkor is, hogyan? Kéihezve, lerongyolódva, elgyengülve! S első útja a főkönyvelőhöz vezet. Előleget kérnek. Mit tegyünk? Adunk. De a végtelenség ezt nem lehet és nem is érdemes csinálni. Sem magunkon, sem az embereken nem tudunk így valójában segíteni, a szépségtapas nem elegendő a gyógyuláshoz.

— Milyen valódi „gyógyszerek” vannak?

— Például a szakmai továbbképzés, vagy a szakma megszerzése! Ha valaki szakmunkás akar lenni, mindent mi veszünk meg neki, könyvet, írószerszámot, a munkából elengedjük, de a fizetését hiánytalanul megkapja. Csúpan azt kérjük tőle, hogy legalább két évig maradjon nálunk. Ha végez, jutalmat adunk, legutóbb egy kazánfűtő-és szerelő tanfolyamot végzettünk az emberekkel — jutalmuk fejenként kétezer forint!

— És maradnak?

— Csak egy ember ment el tőlünk, de az is azért, mert megnősült, s elköltözött a fővárosból. Sajnáljuk, mert jó szakmunkás lett, nemcsak jól

újabb kudac, igazán segíteni akarunk mindenkit, de hát tehetetlen az ember. S mint előbb említettem, erőszakkal senkit sem tudunk boldogítani. Mi adjuk a lehetőséget, ők éljenek vele! Az esetek kisebb részében ez is történik, s ez is jólesik az embernek. Higgye el, nemcsak a munkaerőhiány miatt foglalkozunk velük, ha kevésbé szorítana minket a munkáshiány, akkor is szívesen állnánk a rendelkezésükre, ugyanis érezzük e feladat politikumát! Ha nem így lenne, hiába jönnének, átjáróház lenne az üzemi, a többi emberrel feleannyit nem foglalkozunk, mint velük. Hozzánk, vezetőkhöz bármikor bejöhetnek, soha nem mondjuk, hogy nem érünk rá, mindig szakítunk időt, hogy intézkedjünk ügyükben, vagy csak egyszerűen meghallgatjuk, ha erre van szükségük.

— Ezek szerint igazán rugalmasan fogadják a szabadultakat, s ők hogyan reagálnak erre?

— Érzik, hogy komolyan vesszük őket, ugyanolyan dolgozóinknak tekintjük őket, mint a többieket, sőt, mint az előbb részletesen kifejtettem, felelősebbnek tekintjük magunkat velük szemben, mint a régiekkel! A kisebbség megérti és szívesen fogadja istapólásunkat, a többség, s ezt évek távlatában mondom, gyakran visszaél ezzel.

— Hogyan?

— Kellemetlen erről beszélni, nem szívesen nyilatkozom, mert nem akarok megbántani senkit sem, de a tény tény marad, akármilyen magyarázatot is fűzünk hozzá. A következőkről van szó: fizetés után a vidékiek hazamennek, és nem jönnek vissza, csak három nap múlva! S ez a három nap azért érdekes, mert három nap befégállományt a vállalat fizet. Gyakran eltűnődöm, hogy miért vesznek fel makkgezsztőség emberek a körzeti orvosok betegállományba? Lehetőséges, hogy olyan naivak? Vagy az álbetegek ügyesek, másra már nem is merek gondolni! De az biztos, hogy emberileg és erkölcsileg, a munkáról nem is szólva, roppant kárt okoznak. Ha ez nem változik, s nagyon úgy néz ki, az emberek szemlélete eléggé cinkos lesz, tartása meglazul, s bármit meg mer tenni, hiszen csak besétál az orvoshoz, s kész a felmentő papír! Sajnos, ezek a késések élesen összefüggenek az itallal. Furcsa, hogy ezt én mondom, aki hektoliter számra termeli a szeszt, de mégis kivívkozik belőlem, nem sokra becsülöm az olyan embereket, akik nem tudnak mértéket tartani. Az ital, köztudomásúlag, nem olyan, mint a víz, amelyből a

szervezetnek két-három literre van szüksége, ebből elég néhány féldeci is! Az ital, a társatlanság vagy a rossz társaság — a szabadultak legnagyobb ellensége. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy csak úgy maradhatnak talpon, ha megállják az italt nélkül. S náluk nem úgy van, mint a többi emberekkel: ők ha elkezdik, hetikig tart, addig míg van pénzük, s még jó ha megállják, és nem törnek be az itallért!

— Volt már olyan emberük, aki szeszt lopott, s úgy került újra börtönbe?

— Sajnos, igen, de nemcsak szabadultal esett meg, hanem olyanl is, aki csak messziről látta a börtönt.

— Pedig azt hinné az ember, hogy aki szeszgyárban dolgozik, megúntja az italt, mint az a csokoládélé, aki állandóan azt készíti?

— Ezek szerint nálunk ez nincs, vagy az ital szerete szívósabb, mint az édességé. S egyébként nálunk nem lehet csak úgy inni, mint például csokit enni a csokoládégyárban. Ez persze nem jelenti azt, hogy egy kortyot sem ihat. Akik olyan helyen dolgoznak, egy pár kortyot ihatnak. De nem többet. Erre szigorú rendelkezések vannak, s meg a munka folyamata is olyan, hogy nehezen lehet az italhoz hozzáférni. viszont üdítő italt ihat mindenki, amennyi belefér! Visszterve kérdésére, valóban két dolgozónk már került kellemetlen helyzetbe: mindkettő a szeszleparlóban dolgozott, s szeszt lopott az egyik közértben! Ma már egyik sem dolgozik nálunk, az ilyen esetek talán humorosnak tűnnek, de sajnos, nem azok, mert arról tanúskodnak, hogy az italhoz nehezen és kellemetlen helyzetbe hozza az embereket.

— De, gondolom, van ellenkező példája is?

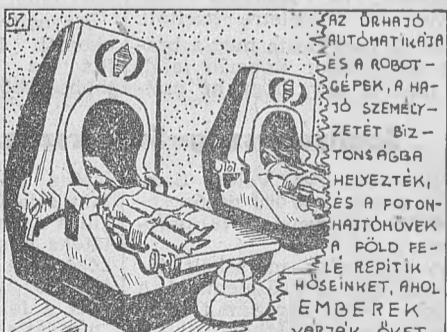
— Igen. Harmadik éve dolgozik nálunk Tóth Zoltán, aki Államuzstáról szabadult, s valamiképpen a szeszraktárba került. Nemrég, amikor újra be kellett mutatni az erkölcsi bizonyítványokat, akkor derült ki, hogy neki nincs! De miután harmadik éve becsületesen dolgozik, semmi baj nem volt vele, nála eltekintettünk az erkölcsi bizonyítványtól. Ez is azt bizonyítja, hogy nálunk nincsenek előítéletek, aki megállja a helyét, az számíthat ránk! Várjuk tehát azokat az embereket, akik nálunk, a mi közösségünkben akarnak és tudnak dolgozni, akik komolyan talpra akarnak állni, akik a mi segítségünkkel — új életformát akarnak teremteni maguknak és családjuknak.

A. J.

Ember, maradj EMBER!

Kegyetlen, feneketlen mélység szélén kapaszkodó, görcsberándult kéz, egy eltorzult arc, kitátott üvöltő száj, zuhogó eső, sötét félhomály, üres lélek, ahol a kiáltás visszhangként zeng, rothadó testek, undorító posvány: ez az alvilág. Jól nézd meg, ilyen nem jáltál! Ne riadj! Állj meg, nézz le a mélybe, szembogarad világit, talán te nem esel le. Nézz és rettegj attól, amit ott látsz, amit mutat neked a félhomály, amit engednek, hogy láss, ami orrodban elviselhetetlen. Hosszú ujjával nyúl feléd a halál, bűzös lehetével vonz a mélybe, ahol a pokol mélysége vesz körül mindent elkárhozott lelkek, ez van most előttd. Ne félj! Ez még nem a tiéd, ez csak intés! Még nem késő! Előtted a mélység, mely vonz, hív magához, melyben csábító képeket tükröz a kísértő. Forduj meg, mert ott az út, és ha nem térsz le, eljutsz oda, ahol a pompa nem minden, ahol tiszta érzések fakasztanak virágot, ahol az élet élet, és te az vagy kinek születttél a nagybetűs EMBER.

Molnár József elítelt
Kaposvár

LABDARÚGÓ VB

LABDARÚGÓ VB

LABDARÚGÓ VB

A VB 38 mérkőzéséből — amikor e sorokat írjuk — lezajlott 24. Befejeződtek a csoportmérkőzések, megkezdődtek a középdöntők. Mit is láttunk eddig?

Az első csoport látszott a legnehezebbnek. Mint kiderült, három kiváló együttes küzdött itt, valamint egy gyengébb csapat: a magyarok. Sajnos, válogatottunk nemhogy epizódszereplő nem lett, de még statisztának is gyenge volt. A londoni 1:4 után, újabb három vereség következett, s a csoport utolsó helyén végeztünk 3:8-as gólkülönbséggel. S egyben a „legek” csapata lettünk, csak éppen negatív előjellel. Mexikón kívül csak mi nem szereztünk pontot. A csoportmérkőzések során mi kaptuk a legtöbb sárga lapot — szám szerint négyet — s csak egyedül tőlünk álli-

tottak ki játékosok, mindjárt kettőt. A mi kapusunk — Gujdar — kapta a legtöbb potyagólt, hármat. A mi játékosaink fejelnek a legrosszabbul, nem tudunk embert fogni, s támadásaink rendkívül lassúak voltak. 18 játékost szerepeltetett Baróti és közülük egyedül (!) Zombori játszott elfogadhatóan. Vagyis az argentinai VB-n alaposan leszerepeltünk. Így — sajnos — a jövőre nézve sem láttunk semmi biztatót. Vajon ki a felelős ezért? Kertelés nélkül ki kell mondani: elsősorban a szakvezetők, élükön Baróttal. A szövetségi kapitány azzal, hogy bejutatta a csapatot a 16-os döntőbe, teljes bizalmat kapott a közvéleménytől, a sajtótól. Senki sem bírálta a felkészülésünket, pedig bizonyos jelek már jelezték a veszélyt.

A múlt év ősze óta a válogatottjelöltek meglepően gyengén játszottak, s ez megkérdőjelezi a kapitány válogatási elveit is. Például Nyilasi — de mást is említhetnénk — a bajnoki mérkőzések során olyan halovány szerepelt, hogy igazság szerint még a klubcsapatába sem kerülhetett volna be. Vagyis vegyük Fazekast. Az újpesti játékos hosszú válogatottbeli szereplésén minden döntő fontosságú mérkőzésen csődött mondott, bátorítatlan, gyáva játékaival. Mégis úgy utazott ki a VB-re, mint a válogatott kapitánya.

S nem sikerült a csapat pszichológiai felkészítése sem. Baróti az argentinok elleni mérkőzést eleve reménytelennek látta, s csak az olaszok és a franciák ellen számított győzelemre. Mint kiderült: még az argentinok ellen álltunk legközelebb a pontszerzéshez.

Vagyis már az első mérkőzésen hibás felfogásban léptünk pályára. Mindez rányomta a bélyegét a későbbiekre is. Ennyit most rólunk és nézzük a többiekre.

Olaszország és Argentína továbbjutása teljesen megérdemelt: az olaszok a VB egyik esélyesei. A második csoportból a lengyel és az NSZK csapat úgy jutott tovább, hogy még nem derült ki: mit is tudnak valójában. A harmadik csoport nagy meglepetése Ausztria. De még nem lehet leírni az utolsó pillanatban továbbjutott brazilokat sem. Végül Peru és Hollandia a negyedik csoport két továbbjutója: bármelyik képes akár a végső győzelemre is. Egy biztos: remek mérkőzések várhatók a középdöntőkben. E sorok írójának tippje: a döntőt Olaszország és Peru vívja...
F. T.

I. CSOPORT

Franciaország—Magyarország 3:1 (3:1)

Coelho brazil játékező — partjelzői: Partridge, Silvagno — sárga lapra az alábbi összeállításban kezdett a két csapat:

Franciaország: Dropsy — Janvion, Tresor, Lopez, Bracci — Bathenay, Petit, Papi — Rocheteau, Berdoll, Rouyer. Magyarország: Gujdar — Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. — Nyilasi, Pintér, Zombori — Pusztai, Törőcsik, Nagy.

Csere: Papi helyett Platini a szünetben, Nagy L., helyett Csapó a 70. percben, Rocheteau helyett Six a 78. percben.

Góllövő: Lopez a 24. percben, Berdoll a 38. percben, Zombori a 42. percben, Rocheteau a 43. percben.

Élénk találgatás előzte meg a találkozót. A helyi sajtó főként azt latolgatta: nem nyomja-e majd rá a bélyegét a ténélküliség a francia és a magyar válogatott összecsapására. A kérdésfelvetés nem volt alaptalan, hiszen az I. csoport két kiesettje legfeljebb arra törekedhetett, hogy ne pont nélkül mondjon búcsút a Mundial küzdelmeinek.

A franciák általános meglepetést keltő összeállításának ismeretében úgy ítéltük meg, hogy náluk már csökken a VB-hangulat, hiszen Michel Hidalgo kapitány kezdő tizenegyében mindössze négyen (Tresor, Lopez, Bathenay, Rocheteau) őrizte meg helyét az argentinok elleni mérkőzés óta. Helyet kaptak viszont mindazok, akik eddig még nem jutottak szóhoz a világbajnokságon. (Dropsy, Petit, Papi, Rouyer, Bracci.) A magyar csapat összetétele is megváltozott. Bálint foglalta el Kocsis helyét, visszatért Gujdar és a két kiállított, Nyilasi és Törőcsik.

A szigorúan pontos menetrendű Mundial első késsel kezdődő találkozóján óvatoss, „őrgyűm” iramban kezdtek a csapatok. Gyors váltást, le-rohanást alig-alig láttunk, s ez jórészt a gidres-gidrés, kiismerhetetlen talaj rovására volt írható. Az már kevésbé, hogy még a rövid átadások is rendre célt tévesztettek, az elképzelések — mindkét oldalon — a lehető legegyszerűbbek, így könnyen kiismerhetők voltak. A lépésbe folyó játék közepette is adódott egy Pusztai és két Berdoll-helyzet. S már látszott: egyik védelem sem sebezhetetlen. Ebben a játékrészben úgy tűnt, hogy lépést tudunk tartani az ellenféllel. A francia támadósor összehangoltabban működött, az első gól mégis a beállós Lopez érdeme volt. Húsz méteren át szabadon vezethette kapunkra a labdát, senki sem tudott „átváltani” rá, így Lopez szinte védőink díszkíséretében juthatott lövőhelyezetre.

Olaszország—Argentína 1:0 (0:0)

Buenos Aires River Plate-stadion, 78 000 néző.
Góllövő: Bettega a 63. percben.

Az olaszcsapat összeállítása alaposan rácafolta az előzetes híradásokra. Az azzurri legjobb összetételű együttesükkel kezdtek, nagy lendülettel vették magukat a küzdelembe. Az sem zökkentette ki őket megszokott játékukból, hogy a sérült Belluginak már az első percekben ki kellett válnia a hátvédnyesből. A helyére állt Cucureddu gyorsan beilleszkedett a védelmi

A vezetés tudatában egyre higgadtanabb és veszélyesebb kombinált az ellenfél. Kiváltképpen a Rocheteau és a helyét rengeteget változtató Rouyer révén a jobb szélen közelítették meg kapunkat és jó néhány sor megzavarták a magyar védelmet. Az erőltetett magyar próbálkozásokat többnyire a kapu előterében fojtotta el a franciák védelme, amely magabiztosan látta el kevés feladatát. Nem így a mi hátvédjeink, akik — akárcsak az olaszok ellen — egymásra várakozva nézték, hogy Berdoll egy veszélytelennek látszó helyzetből kapunkba gurítsa. A féldő hajrájában Zombori ügyes góljával megcsillant a remény, de a magyar védők tévováltak, és Rocheteau szemfűlésségre biztosította a szünetre a franciák kétgólos előnyét.

Szünet után minden úgy folytatódott, ahogy az első féldőben történt. Hátsó alakzataink kapkodása csaknem tálcán kínálta a gólhelyzeteket az ellenfél számára. Berdoll és Rocheteau szaporíthatta volna a francia gólok számát és Platini kapufával végződött támadását is tehetetlenül szemléltek a védők. A fölforgatott francia csapat tartaléknak mondott labdarúgói egyre inkább azt bizonyították, hogy nem gyengébbek az előző mérkőzéseken szerepeltek. Gondolkodásban, futógyorsaságban jobb voltak, állandó védekezésre kényszerítették a magyar válogatottat. A játék minden egyes mozzanata úgy alakult, ahogyan azt a franciák akarták. Uralták büntetőterületük térségét, olykor kényelmesen gurigáztak, annál gyorsabban váltották rítmust. A kombinációs akciókat változtatva a hosszú előreadásokkal villámgyorsan lendültek át támadásba. Középpályásaik is felzárkóztak, sőt néha még a sörpöregtet Tresor is a magyar térfélen kalandozott. Három csatárunk pedig — állandó helyecserével — a pálya szélességében széthúzta a magyar védelmet. Az olykor túl bátran támadó, „kinyíló” francia együttes taktikája lehetőségeket is kínált, de komoly veszélyben nem forgott Dropsy kapuja.

A hajrára a franciák lazítva is őrizték előnyüket, de még a befejező percek is adtak munkát Bálintéknak. Csapatunknak az utolsó tét nélküli összecsapáson sem sikerült feledtetni az első két vereségét, az érettebb, gólrátörőbb francia válogatott pedig — minden tekintetben megérdemelt győzelmével — tanúbizonyságot tett arról, hogy szerencsésebb sorsolással, könnyebb csoportba kerülve, feltétlenül kiharcolta volna a legjobb nyolc közé jutást.

falba. Nagyon jól védekeztek, kitűnően hozták ki a labdát, pontos összejátszókkal közelítették meg az argentinok kapuját, s a 26. percben a Rossi—Bettega adogatás végén akár a vezetést is megszerezhették volna. Az argentinok ezúttal nélkülözték a már kétféle, de most sérült Luquet, így csatársoruk tartalékos volt. Bár sokat támadtak, csak egy igazi gólhelyzet tudtak teremteni fél óra alatt Zoff kapuja előtt, majd egy nagy szabadugással vesztélyeztettek. Heves volt az

iram, remek megoldásokat láthattunk mindkét oldalon.

Fordulás után az argentin csapat nagy erőfeszítéseket tett a vezetés megszerzéséért, az olaszok beszorultak, nem tudták tartósan tehermentesíteni kapujuk előterét. A levegőben lógott a hazai gól. Az olaszok igyekeztek lassítani az argentinok rohamait. Ezért aztán többször is szabálytalankodtak, Benetti sárga lapot is kapott. Ideges volt a hangulat, gyorsan szólt a síp. És ekkor az argentin támadások közepette az olaszok egy ellenakció során bevették a hazaiak kapuját. Így az össze-

II. CSOPORT

Lengyelország—Mexikó 3:1 (1:0)

Rosario, 25 000 néző.

Góllövő: Boniek a 42. percben, Rangel az 51. percben, Deyna, az 56. percben, Boniek a 83. percben.

A mérkőzést élvezhette a közönség, valósággal életha-

lálharcot vívott a két együttes. A lengyelek lényegében véve szerencsés gólokat lőttek, a mexikóiak vereségük ellenére szépítettek a bizonyítványon...

Tunézia—NSZK 0:0

Cordoba, 35 000 néző.

Ahogy teltek a percek, úgy pártolt a közönség a tunéziaiak mellé. Az afrikaiak ugyanis erőteljes, ugyanakkor rugalmas védekező taktikát alkalmaztak, amellyel szemben a világbajnok együttes sehogy sem tudott kibontakozni.

Az óra előrehaladásával mind idegesebb lett a nyugat-német válogatott. A gólszer-

zés a tunisziaknak sem sikerült, de az utolsó pillanatig egyenrangú ellenfelei voltak a nagy akarással pályára lépő világbajnoknak.

A II. csoport végeredménye

1. Lengyel.	3	2	1	—	4	1	5
2. NSZK	3	1	2	—	6	0	4
3. Tunézia	3	1	1	1	3	2	4
4. Mexikó	3	—	—	—	3	2	12

III. CSOPORT

Brazília—Ausztria 1:0 (1:0)

Mar del Plata, 30 ezer néző.

Góllövő: Roberto a 40. percben.

A brazilok nagy lendülettel kezdték a játékot. Erthető, számukra volt jóval nagyobb a tét, ezért igyekeztek már az első percekőt magukhoz ragadni a kezdeményezést. Összeállításuk, amelyről sok hír keringett a találkozó előtt, néhány helyen valóban változott az előző összecsapáshoz képest. Negyed óra eltelté után szinte kocogóssá vált a mérkőzés, a brazilok hozzáidomultak az osztrák csapat játékaéhoz. Úgy telt el harminc perc, hogy igazi gólvészely egyik kapu előtt sem alakult ki. A 34. percben aztán Mendonca megszerezhette volna a vezetést, de Koncilia óriási bravúrral hozta le a hátrított.

Az 40. perc hozta meg a brazil gólt, ekkor Roberto talált a hálóba, úgy, hogy az osz-

rák védők szinte teljesen magára hagyták... A gól sem hozott jelentős fordulatot, már ami a találkozó iramát és színvonalát illeti. Továbbra is lassan gördültek az akciók mindkét oldalon.

Szünet után az 53. percben egyenlítősi alkalmat szalasztottak el a nagyobb sebességre kapcsoló osztrákok, de negyed óra után ismét átengedték a kezdeményezést a braziloknak. Az átszervezett dél-amerikai gárda amelyből hiányzott a sérült Rivelino, továbbá a követelésekre kihagyott Reinaldo és Eddinho, eddigi legjobb játékaival rukkolt ki, de messze van még attól a teljesítménytől, amit vártak a háromszoros világbajnoktól.

Az osztrák csapat csalódást okozott. Ezúttal hiányzott a tűz, az akarat a játékosok többségéből.

Spanyolország—Svédország 1:0 (0:0)

Buenos Aires, Velez Sarsfield stadion, 40 000 néző.

Góllövő: Asensi, a 78. percben.

A spanyolok mérsékelt játékkal aratott győzelemmel, a svédek pedig páratlanul erőltetett labdarúgással búcsúztak a VB-től. Izzalmos mérkőzésre volt kilátás, hiszen egy esetleges brazil pontvesztés továbbjutási lehetőséget teremtett volna mindkét csapat számára. A spanyolok a két előretolt csatár, Juanito és Santillana gyorsaságára, azaz a svéd védelem lassúságára építették taktikájukat. A svédek magassági fölényüket szeretnék volna gólokra váltani, keresztbe ívelt labdákkal keresték két 192 cm-en felüli csatárukat, Edströmöt és Nilssont, akik fejeseikkel Sjöberget próbálták helyzetbe hozni. A valóságban a csatárok gyenge

játéka miatt egyik kapitány taktikája sem vált be, s végül a spanyol középpályás sor játéka döntött. Az előző mérkőzéseken Asensiek viszont jobban osztották el egymás közt a feladatokat. Cardenosa „mozgatta” a csapatot, Asensi rendszeresen lyukra futott, réseket keresett és teremtett, Leal lövésekkel kísérletezett, míg Uria jobbara a védelmet segítette. A javulás ellenére kiütöközt a sor nagy hibája: nem rendelkezik jól cselező az ellenfél védelme egysúlyának megbontására képest játékosal, így igazi veszélyt nem jelent a kapura.

A II. csoport végeredménye

1—2. Auszt.	3	2	—	1	3	2	4
1—2. Braz.	3	1	2	—	2	1	4
3. Spany.	3	1	1	1	2	2	3
4. Svédo.	3	—	—	—	1	1	3

IV. CSOPORT

Skócia—Hollandia 3:2 (1:1)

Skócia—Hollandia 3:2 (1:1)
Mendoza, 40 000 néző.

Góllövő: Rensenbrink (11-esből) a 31. percben, Dalglish, a 44. percben, Gemmill (11-esből) a 46. percben, Gemmill, a 68. percben, Rep, a 71. percben.

Végig jóiramú, heves küzdelmet vívott egymással a két együttes. Az eddig bizony mérsékelt teljesítményt nyújtó skótok óriási becsvágygal vetették magukat a küzdelembe. Lendületesen, nagy erővel rohazottak, mégis fél óra után a hollandoknak sikerült vezetést szerezniük.

Rensenbrink büntetőből lőtte a VB-k történetének ezredik gólját. A skótokat nem törte le az eset, továbbra is elszántan küzdöttek és a féldő befejezése előtt sikerült kiegyenlíteniük. A második féldőt újabb góllal kezdték a szigetországiak és ez — ha lehet — még tovább növelte becsvágyukat. A harmadik góllal a skótok közel kerültek a továbbjutás lehetőségéhez, de aztán Rep hamar szertefoszlatta reményeiket. Végeredményben a nagyon küzdelmes 90 perc, szép búcsút jelentett a skótoknak.

Peru—Irán 4:1 (3:1)

Cordoba, 25 000 néző.

Góllövő: Velasquez, a 3. percben, Cubillas (11-esből), a 38. percben, Cubillas (11-esből), a 40. percben, Rowshan, a 41. percben, Cubillas, a 78. percben.

A várakozásnak megfelelően biztosan győzött, és cso-

portelső lett a kitűnő perui együttes.

A IV. csoport végeredménye

1. Peru	3	2	1	—	7	2	5
2. Hollandia	3	1	1	1	5	3	3
3. Skócia	3	1	1	1	5	6	3
4. Irán	3	—	1	2	2	8	1

MEGKEZDÖDÜTT A MÁSODIK FELVONÁS

Olaszország—NSZK 0:0

Hollandia—Ausztria 5:1

Brazília—Peru 3:0

Argentína—Lengyelország 2:0

NB II

Dönt az utolsó forduló

Salgótarján csak egy pontot szerzett Budafokon, a csapat jövő vasárnap otthon játszik az „alsóházban” tanyázó Fűzfővel. Az Izzo és a DVSC azonos pontszámmal várja az utolsó forduló, s idegenben játszanak. Amelyik csapat kevesebb pontot szerez, mint a másik, elesik a feljutástól.

Egyenlő pontszám szerzése esetén kettőjük közötti osztályozó dönti el a feljutást.

Budafok—Salgótarján 2:2 (2:1). Budafok, 1500 néző. V: Körös, Gólok: Michna, Paizs, ill. Biró (2).

Volán—Dorog 8:2 (4:1). Dorog, 500 néző. V: Farkas, Gólok: Menyhart (3), Földes (2), Hajdú, Bartosik, Kapitány (öngól), ill. Bruder, Péntek.

Olabányász—BTASK 2:0 (1:0). Békéscsaba, 1000 néző. V: Nagy M. Gólok: Buti, László.

Fűzfő—BVK Előre 0:0. Fűzfő-gyártelep, 1500 néző. V: Hámosi.

V. Izzó—KKFSE 3:1 (2:0). Tábor u., 600 néző. V: Tóth L. Gólok: Varga, Kovács, Bódis, ill. Szegő.

Eger—SZMTE 3:1 (2:0). Eger, 2000 néző. V: Hart-

mann, Gólok: Dudás T. (2, egyet 11-esből), Csathó, ill. Szatmári.

Várpalota—BVSC 2:0 (0:0). Szőnyi út, 400 néző. V: Király, Gólok: Szöllösi, Druskóci.

Szekszárd—Vác 2:0 (1:0). Szekszárd, 1000 néző. V: Tompa, Gólok: Boros (2).

Komló—MÁV DAC 1:0 (0:0). Győr, 800 néző. V: Marton, Gól: Barka.

DVSC—Kazincbarcika 2:1 (1:1). Debrecen, 16 000 néző. V: Pádár, Gólok: Puskás, Potyók (11-esből), ill. Koleszárrik.

1. Salgótarján 4 37 22 10 5 74-33 54

2. V. Izzó 37 21 10 6 61-26 52

3. DVSC 37 23 6 8 51-36 52

4. Kazincbarc. 37 20 9 8 66-33 49

5. Eger 37 16 13 8 54-38 45

6. SZMTE 37 16 9 12 56-41 41

7. Volán 37 12 15 10 53-48 39

8. Budafok 37 14 10 13 61-45 39

9. Vác 37 14 8 15 39-42 36

10. Olabányász 37 13 9 15 47 35

11. BTASK 37 12 11 14 36-40 35

12. Dorog 37 13 9 15 36-43 35

13. Komló 37 13 7 17 36-43 33

14. Fűzfő 37 11 11 15 46-47 33

15. BVSC 37 10 12 15 48-55 32

16. BKV Előre 37 9 12 16 32-46 30

17. KKFSE 37 6 17 14 49-66 29

18. Szekszárd 37 9 9 19 38-70 27

19. Várpalota 37 7 9 21 43-72 23

20. MÁV DAC 37 7 8 22 40-75 22

Ismét felröppentek átigazolási hírek. Sokan tudni vélik, hogy Keszthelyi Mihály lesz a Csepel edzője, míg a Fáy utcában Mészáros Kálmán veszi át a dirigálást. Alültől az Vasas szeretné leigazolni Pástor Békéscsabáról. Birnyit a SZEOL-ból, Hegedűs Béla — úgymond — visszaköltözik szülőfalujába, Tuzsérára... A Mogyeri úton az Járja, hogy Kerekes Békéscsabáról, Csapó Tata-bányáról tart ide, az illetékesek cáfolják a Fekete—Ebedli cserét, Kovács visszatér eredeti klubjába, Salgótarjánba, s szeretné megszerezni ugyaninnen Kardost, az új hátvédlehetőséget. A Bp. Honvéd háza tájáról hírlík, hogy Győről Szabó, Dorogról Kékesi, L. ósgyőről Takács, Szegedről Jernei szerepel a jelöltek között.

A ferencvárosiak a Mezőtúrról az ifjúsági válogatott Magyar, Egerből Kakast szeretnék leigazolni, Csepelről Vadót is visszahúzza a szíve az Ulói útra. Diósgyőrből származik, hogy Kádár Szegedről, Rabcsák a Bp. Honvédból lesz új szerzemény. Tatárért cserében. Czecezeit és Baranyit Kéri a DVTK a Videotónból. Majd elválnak...

Bóbis Idikó vívónő újságolta: „Kéthónapos a fiam, most már egyre gyakrabban gondolok arra, hogy visszatérek a pástra. Elképzelem szerint össze ott lehetek az alapozók között, de előbb még valószínűleg megoperálják az egyik térdemet. Vívni szeretnék Moszkvában, negyedik olimpiánom...

A jövőben kórházban gyógyítják az alkoholistákat

A jövőben az alkoholisták kötelező elvonó kezelésének megkezdésére csak kórházi osztályokon kerülhet sor, s az eddigi 2-3 hét helyett a kezelés akár hat hónapig is eltarthat. Ha még ez sem hozza meg a várt eredményt, a gyógyítás ambulánsan folytatódik. A többi között erről intézkedik az egészségügyi miniszter most megjelent rendelete, amely a gyógyító-megelőző ellátásról szóló korábbi jogszabályt módosítja.

Az új rendelkezés lehetővé teszi, hogy az eljárás gyorsabban váljék, és az arra rászorultak mielőbb megkapják a szükséges kezelést. A kötelező

gondozás iránti eljárást az alkoholista házastársa, egyenesági rokona, testvére vagy más érdekelt személy, illetve bármely állami szerv, szövetséget vagy társadalmi szervezet kezdeményezheti.

Korábban gondot jelentett, hogy a már meghozott határozatot az érintettek egy része rendre megfellebbezte, s ezzel módja volt a kezelés megkezdését sokáig elhúzni. A jövőben viszont azoknál, akik különösen veszélyeztetik környezetüket, a fellebbezés elbírálása előtt is kimondhatják a határozat végrehajtását. Ha az alkoholista vonakodik azt teljesíteni, rendőrrel vezetik el.

Újabb 150 üzletben térnek át a korszerű eladási formára

A munka- és az üzemszervezés az egész belkereskedelem ügye, a mindennapos munka része — mondta Lauthin Ferenc belkereskedelmi miniszterhelyettes sajtótájékoztatóján. A szervezés célja elsősorban a vásárlási körülmények megjavítása, valamint a kereskedelemben dolgozók munkájának könnyítése, a fizikai igénybevételének csökkentése. A lakosság ellátásához évente 30 millió tonna árut kell háromezer termelőhelyről, illetve nagykereskedelmi raktárból az üzletkebe eljuttatni. E jelentős mennyiségű árut tízezer tehergépkocsi és négyezer vasúti vagon szállítja. Az 57 ezer kiskereskedelmi boltban 300 ezren dolgoznak. Munkájuk szervezettsége nagy mértékben meghatározza a lakosság ellátási színvonalát.

A kereskedelemben megérett tartalom feltárása érdekében a múlt évben munka- és üzemszervezési tanácskozásokat szerveztek a kis- és nagykereskedelemben, a vendéglátásban, valamint az illetékes szakszervezetek vezetői, szervezői részére, amelyeken megvitatták, hogyan lehet javítani a kereskedelmi munka hatékonyságát. A munkaszervezés fő céljai között jelölték meg a vásárlásra fordított idő csökkentését. Ennek érdekében az élelmiszer-szakmában a teljes önkiszolgálás elterjesztését szorgalmazzák. A pénzügyi munka megkönnyíté-

sét szolgálja, hogy az idén ezer, Sweda-licenc alapján készült pénztárgépet importálnak.

Az iparcikkek szakmájában is évente 140-150 üzletben térnek át a korszerű eladási formára. Nagy figyelmet fordítanak a minta utáni értékesítés fejlesztésére, különösen a nagy értékű, tartós fogyasztási cikkeké. A tapasztalatok szerint a vevők még idegenkednek a minta utáni vásárlástól.

A miniszterhelyettes a továbbiakban elmondta, hogy javul a boltok technikai felszereltsége. Az élelmiszerkereskedelemben egyre több a vágó- és szeletlőgép, az árazós mérleg. A minisztérium kiemelten támogatja a mélyhűtő eszközök, hűtőkamrák és nagy tárolók beszerzését. A kereskedelmi dolgozók munkáját könnyíti meg a kiskonténeres áruszállítás és értékesítés elterjedése.

A bolti munka lényeges eleme a belső munkaszervezés. Igen sok múlik a boltvezetőkön, hiszen az ő feladatuk, hogy a forgalom hullámzását követve, gondoskodjanak a raktárban, az üzletben és a pénztárban dolgozók megfelelő elosztásáról, s arról, hogy a csúcsforgalmi időben foglalkoztassák a dolgozók többségét, az áruátvételt, az üzletet áruval való feltöltést pedig a kevésbé forgalmas órákban végeztessék. Ma még ugyancsak helyen nem ez a gyakorlat.

Emelkedik az üdítőital-fogyasztás

Adatokat ismertet a hazai italfogyasztásról az Alkohológia című, negyedévenként megjelenő folyóirat legutóbbi száma. Örvendetes, hogy a most közzétett adatok sokkal kedvezőbbek, mint a megelőző esztendőké számai: a növekedés üteme lassult.

Borból számottevően visszaesett a forgalom, a belkereskedelemben 17,8 százalékkal volt alacsonyabb a borfogyasztás, mint 1976 azonos időszakában. A szakemberek egyértelműen az olcsóbb borok részleges hiányával magyarázzák ezt a visszaesést. A sör fogyasztása 8,5 százalékkal növekedett. Bár a forgalomba hozott mennyiség 332 ezer hektoliternél volt több, mint az előző évben, a kereslet még ezzel sem lehetett fedezni. A kereskedelem szerint nyáron 70 százalékos, máskor mintegy 90 százalékos a kínálat a szükségletekhez képest. Az üzletekben jelentős mennyiségű import sör is kapható, nyáron mégis visszatér a sörhiány. Ezért az iparág megkezdte a borsodi sörgyár bővítését. Az öt éve működő üzem 1,2 millió literes eddigi teljesítményét egy új rész hozzákapcsolásával 1,9-2 millió literre növelik majd. Az új fizetési próbateljesítésének időpontja várhatóan szeptember, a teljes bővítés a jövő év végére készül el. A munkálatok gyors ütemben haladnak, 1979-80-ban tehát mint-

egy 84-85 literes átlagfogyasztás várható évente, szemlélyenként.

A tömény szeszes italok forgalmában két ellentétes tényező hatása figyelhető meg: valamelyest csökkent a fogyasztás gyorsulásának üteme, de mutatószáma alig maradt el a tizedadányi alkoholt sem tartalmazó sörétől. Abszolút számban: a belkereskedelmi forgalom a vizsgált időszakban 2,6 millió literrel emelkedett. Magasabb az alkoholos italokra fordított összeg: 7,8 százalékkal többet költöttek erre, mint a megelőző év azonos időszakában. Elsősorban a tömény szeszes italok magasabb részaránya magyarázza ezt.

Minden várakozáson felül, dinamikus a fejlődés az alkoholmentes italok fogyasztásában. A Vendéglátás című szaklap találon így jellemezte ezt a sikert: „Karrt csnálták az üdítő italok”. Számokban: 1976 első félévéhez viszonyítva 1977 első hat hónapjában 21,5 százalékkal emelkedett az alkoholmentes üdítő italok kereskedelmi forgalma, csak a többlet meghaladja a 33 millió liter. Egyébként nemcsak a kereskedelemben, hanem a vendéglátóiparban is nagyot ugrott az üdítő italok fogyasztása, majdnem 20 százalékkal. Hat hónap alatt a korábbinál 350 millió forinttal többet adtnak ki frissítőkre.

Kádár János Hajdú-Bihar megyei látogatása

(Folytatás az 1. oldalról)

tudományos és kulturális intézményekben nem követnék, ha nem teremtenék belőle valóságot.

Mindenütt teremtsük meg a fegyelmezett munka feltételeit

Kádár János ezután arról szólt, hogy az eredmények mellett gondjaink is vannak. — A Központi Bizottság áprilisi ülése ezeket sem kerülte meg, mert elvi, kommunista politikáinknak megfelelően, a realitásból kiindulva a valóságos helyzetet akartuk felmérni, hogy kiderüljön: hol tartjuk a lépést hol van esetleg lemaradásunk, milyen feladatok várnak még megoldásra. Gondoljunk csak a Központi Bizottság legutóbbi négy ülésére. Tavaly októberben az egész népgazdaság gyártmánystruktúrájának korszerűsítéséről, megváltoztatásáról tárgyaltunk; decemberben az éves terv teljesítését vetettük össze az ötéves terv előirányzataival; márciusban a mezőgazdaság eredményeivel és a további tennivalókkal foglalkoztunk; legutóbb pedig, az áprilisi ülésen általános haladásunk kérdéseit elemeztük. Böven van tehát mit elvégeznünk. A Központi Bizottság határozatait, állásfoglalásait, útmutatásait ezúttal sem elég egyszer elolvasni. Alkotó alkalmazások többet kíván tőlünk. Azt is, hogy gondolkodjunk rajtuk, és azt is — ami sokkal nehezebb —, hogy megkeressük: mit és hogyan tudunk a magunk területén megvalósításukért, szocialista fejlődésünk új feladatainak megfelelő megoldásáért tenni.

A Központi Bizottság első titkára kiemelten szót a gazdasági kérdésekről. — A gazdasági haladáshoz — mondta — nélkülözhetetlen a technikai fejlődés, a termelés állandó korszerűsítése, a jobb munkaszervezés. Szűkében vagyunk a munkaerőnek, és ez belátható ideig így is maradjon, mert ahol még van helytartalek, ott is bizonyára hamar el fog fogyni. Népgazdasági méretekben a termelés növekedésének már sok éve a termelékenység fejlesztése a fő forrása, mert nincs új, szabad munkaerő. És mindenütt csak a munka termelékenységének növelésére, vagyis a technika fejlesztésére, a munka jobb megszervezésére támaszkodhatunk.

A fejlődés a termelési szerkezet változtatását, a beruházások ésszerűbb, gazdaságosabb, gyorsabb megvalósítását, a határidők és a költségek szigorúbb betartását és a munkafegyelmel javítását követeli — mutatott rá. — Ha azonban a munkafegyelmel foglalkozunk, azt se tévesztjük szem elől, hogy megvannak-e az adott helyen a jól szervezett, fegyelmezett munka feltételei? Ahol ugyanis hiányzik a szerszám, az anyag, ott nem lehet fegyelmezett munkát követelni. A munkaidő jobb kihasználásának, a teljesítménybővítés szélesebb körű, hatékonyabb érvényesítésének egyaránt sok tartaléka rejlik még a szervezésben.

Ösztönzőbb, realisabb termelői árrendszer

Kereken kimondhatjuk, hogy a népgazdaság legtöbb területén teljesen irreálisak a termelői árak, s általános szintjük fölött van a fogyasztói árszintnek. Olyan árakkal dolgozunk, amelyek nem tükrözik pontosan sem a hazaifordításokat, vagyis az előállítási költséget, sem az importárakat, amelyek az utóbbi években, mint ismeretes, nagyon nagy mértékben megváltoztak. Ez utóbbi akkor sem hagyhatjuk figyelmen kívül, ha nem engedjük korlátlanul érvényesülni a magyar népgazdaságban a világ-

piac hatását. Üzemeinkben, amelyek meglehetősen önállósággal dolgoznak, a legkultúraltabb, legképzettebb gazdasági vezetők sem tudják egész pontosan, hogy abból, amit ők felhasználnak, valójában mi mibe kerül az országnak. Ugyanis nem reálisak a számítások.

Ezért alakult ki a Központi Bizottságnak az az álláspontja, hogy a termelői árakon határozottan igazítanunk kell, s úgy kell azokat megállapítanunk, hogy jobban kifejezzék a valódi költségeket. Nem lesz könnyű, mert nagy gond, hogy valóban ösztönző, a termelést előrevívő termelői árak legyenek. Természetesen lesznek olyan termelői árak, amelyeket emelni fognak és olyanok is, amelyeket alacsonyabrra kell a jelenleginél venni. Nyilvánvaló, hogy ez bizonyos mértékig a fogyasztói árakat is érinti. Az alapvető létfenntartási javakat általában stabil árakkal kell forgalomba hozni. Ez a jövőben is így lesz, még akkor is, ha esetleg valamelyik fogyasztási cikk termelői árának mozgása a fogyasztói árakat is érinteni fogja. Eddig is védjük, a jövőben is védjük a fogyasztót, ami azt jelenti, hogy ha valamely árintézkedésünk többletkiadást jelent a vásárlóknak, akkor ezt megfelelő módon, béremeléssel vagy valamilyen egyéb formában ellensúlyozzuk. Életszínvonal-politikánk tehát nem változik, a XI. kongresszus, a Központi Bizottság, a kormányzati szervek határozatai továbbra is érvényesek maradnak. Pártunk ügyel arra, hogy életszínvonalpolitikánk céljai csorbítatlanul érvényesüljenek a gyakorlatban.

A Magyar Népköztársaság hű szövetségeseihez

Ezután külpolitikai kérdésekre tért át Kádár János. Hangsúlyozta: — A Magyar Szocialista Munkáspárt a nemzetközi kommunista mozgalom részeként aktív internacionalista tevékenységet folytat. Elveink, marxista-leninista eszméink, erkölcsi elkötelezettségünk is erre indítanak bennünket.

Külpolitikánkban arra törekszünk — és ennek helyességét a Központi Bizottság áprilisi határozata is megerősítette —, hogy mindenki számára legyen világos és félreérthetetlen, hogy hová tartozunk, milyen célokat követünk. Ezért nyíltan megmondjuk mindenkinek, hogy a Szovjetunió szövetségese, a Varsói Szerződés és a KGST tagországa vagyunk. Tagja vagyunk az Egyesült Nemzetek Szervezetének is. Ehhez tartjuk magunkat, és ilyen alapon politizálunk.

Pártunk politikájának sarkalatos tétele, hogy a Magyar Népköztársaság hű szövetségeseihez; barátja a nemzet szabadságukért, fejlődésükért küzdő volt gyarmati népeknek és korrekt partnere a fejlett kapitalista országoknak a béke és egymás mellett élés elve alapján. Ez egyazon politika három — de elválaszthatatlan — összetartozó — megnyilvánulása. Meggyőződésünk, hogy továbbra is csak akkor lehetünk becsületes társai a Szovjetunióknak a közös céloktól folytatott harcban, ha világos és rendíthetetlen a szövetségi viszonyunk és együttműködési készségünk. Azt tartjuk, hogy a harmadik világ országai is, de kapitalista partnereink is akkor tudhatják, mit várhatnak tőlünk, ha világos a pozícióink. Ezért mi politikánk egyik elemét sem tehetjük ki ingadozásnak. Eppen mert számítanunk ránk, bíznak bennünk, számolnak velünk, nem tehetjük, hogy egyszer ezt, egyszer azt mondjuk. Ezért maradtunk hűek már több mint két évtizede irányvonalunkhoz, s tartunk ki a jövőben is szilárdan mellette.

Kádár János, Kinával való kapcsolatunkat érintve, kifejtette: — Kína belső helyzetét nem ismerjük pontosan, de elvi álláspontunk szerint belügyeibe nem is kívánunk beavatkozni — mondotta. — A kínai népek a legjobbakat kívánjuk. Haladjon előre a szocialista forradalom útján, amelyre egykor lépett, s találja meg nemzeti boldogulását. Pártkapcsolatunk ugyan nincs — nem a mi hibánkból szakadt meg —, államközi téren azonban rendezett kontaktusokat akarunk Kínával. Diplomáciai kapcsolatot éppúgy, mint kereskedelmi forgalmat, fejlődő állami együttműködést, amennyiben ez a kínaiaknak szándékával is találkozik.

Mi a Szovjetunió, a testvéri szocialista országok, Kuba, Vietnam szövetségesei vagyunk. Álláspontunkat minden fórumon, tárgyaláson becsületesen képviseljük. Ez azonban nem azt jelenti, hogy éleznünk akarjuk a vitákat Ellenkezőleg. Azt szeretnénk, ha csökkennének a feszültségek. Erre törekszünk, s reméljük, hogy együtt járjuk majd a szocializmus útját a Kínai Népköztársasággal. De hogy ez mikor, hogyan következik be, nem rajtunk, hanem rajtuk múlik.

A haladás erői gyarapodnak

Alapvető külpolitikai célunk egy új világháború kirobbantásának megakadályozása. A nemzetközi feltételek biztosítása népünk szocialista építő munkájához. Békére törekszünk, ez politikánk sarkalatos kérdése, s természetes, hogy őrizzük, védjük, képviseljük a magyar nép jogait, függetlenségét, azt az elhatározását, hogy szocialista társadalmat épít. Ennek megfelelően dolgozunk az enyhülés megszüldéséért, a fegyverkezési verseny korlátozásáért, azért, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok között létrejövő stratégiai fegyverekre vonatkozó megállapodás. Harcolunk az atomfegyverek további elterjesztése, a neutronbomba rendszerezése ellen, küzdünk a Helsinkiben elfogadott elvek érvényesítéséért, azért, hogy a belgrádi találkozó néhány év múlva Madridban építő jelleggel folytatódjék.

A haladás erői gyarapodnak. Mély meggyőződésünk, hogy a világimperializmus soha többé nem tudja letéríteni útjukról a szocialista országok népeit.

A Magyar Népköztársaság önmagában nem meghatározója a nemzetközi helyzet alakulásának. Mégis ott van a világ sorsát formáló erők között, mert társadalmi rendszerét illetően a nemzetek élvonalában halad. Külpolitikai törekvéseink is a szocializmus és a béke következetes harcainak élcspatába sorolnak bennünket. A szocialista országok és a nemzeti függetlenségért, a békéért harcolók közé, együtt a világ kommunista és munkáspártjaival. Így, ezért van súlya, tekintélye a magyar külpolitikának. S szavunk hitelét azok a sikerek adják, amelyeket a hazai építőmunkában elértünk.

Azért kerünk összefogást, támogatást, megértést és segítséget a nép széles tömegeitől, mert mély meggyőződésünk: a párt azért dolgozik, hogy a munkásosztálynak, a szövetkezeti parasztságnak, az értelmiségnek, az egész nemzetnek sebb és jobb jövője legyen. Így, tiszta lelkiismerettel és becsületesen akarunk párton kívüli szövetségeseinkkel is tárgyalni és szót érteni. Lényegében a jövőben is ugyanazt kérjük tőlük, amit saját magunktól követelünk: a felismerést, helyes úton haladjunk tovább, az eddigi — s ha lehet, még jobb — egyetértésben. Akkor még jobb eredményeket fogunk elérni — zárta beszédét Kádár János.

Jubileumi ünnepségen emlékeztek meg a győri Radnóti Miklós általános iskola háromnegyed százados fennállásáról. Az intézet tulajdonképpeni elődje a polgári fiúiskola volt, amelyet hetvenöt évvel ezelőtt alapítottak. Az intézmény 1959-ben vette fel a mártírhaltalt halt költő nevét, a diákok és tanárok azóta híven ápolják Radnóti emlékt. Az ünnepségen Radnóti Miklóst ábrázoló domborművet — Som János keramikumművész munkáját — ispeztek le.

A népi építészeti szép emléket mentették meg Zalaövő községben az utókornak. A múlt század derekán épült boronafalu, eredetileg fűstkonyhás épületet a községi tanács megvásárolta és a göcseji múzeum segítségével tájhozát rendezett be.

Egymillió példányban jelennek meg a klasszikus orosz író, Lev Tolsztoj válogatott művei a Szovjetunióban születésének 150. évfordulója alkalmából. A 22 kötetes válogatást a moszkvai szépirodalmi kiadó gondozza.

Az automatikus levegőminőség-vizsgáló rendszert vidéken elsőként Komárom megyében építik ki. Tizenhat helyen tíz különböző meteorológiai és levegőtisztasági adatot mérnek és dolgoznak majd fel.

Korszerű felüljáró épül Debrecenben több mint 130 millió forintot beruházással. Az építmény a budapest-záhony nagy forgalmú vasútvonalát hidalja át. A felüljárót a tervek szerint 1980 októberében nyitják meg.

Vérrögöt oldó új gyógyszer ket sikerült előállítani a Budapesti Gyógyszerkutató Intézet szakembereinek. A gyógyszer hatékonyan befolyásolja a vér alvadási folyamatait, másrészt elősegíti a már kialakult vérrög „hasítását”. A felfedezés nagy nemzetközi érdeklődést váltott ki. A közel múltban a MEDIMPEX már megkezdte a készítését egy nagy amerikai gyógyszeripari vállalattal a további kutatásokra.

Jegesmedveexport Pécsről. A mecsei állatkertben nevelt fehér bundás-mackó a szlovákiai Lesznára kerül. Az értékes vadért kínai leopárdot, pettyes szarvast, emut és hóbaglyot adtak cserébe.

Okori sziklarajzra bukkanhat Kazahsztánban, amely egy maszkos férfi ábrázol, kezében ismeretlen hangszerral. A lelet korát a szakértők 12-15 000 évre becsülik. A kompozíciót a Balhas-tó felől délre nyugatra fedezték fel, a róla készített másolatot Alma-Atában, a kazahsztáni képzőművészeti múzeumban helyezik majd el.

Rákkeltő pizsma k. A francia gazdasági minisztérium tiltotta a forgalomban levő, tűzállónak hirdetett gyermekpizsma árusítását, mivel anyaga rákkeltő szert tartalmaz.

A százszuszótezeredik AS-típusú sebességváltó elkészült a Csepel Autógyár 2-es számú gyárában. Ezekből a sebességváltókból a gyár évente 14-15 ezer darabot készít, elsősorban az Ikarus autóbuszok számára. A már hagyományosnak mondható termék mellett nemrég megkezdődött, NSZK-licenc alapján, egy hatfokozatú ZF-jelzésű sebességváltó gyártása is.

Új munkásszállást avattak fel Tataháza-Ujvárosban. Az ötszintes épületet a Komárom megyei Állami Építőipari Vállalat készítette vidékről bejáró dolgozói részére tizennyemlérd forintot költséggel.